

كلاسيك شعر لو

پئشارى لار

يوسف بهنمون (دالغين)

پىشادى لار

كلاسيك شعر توپلوسو

يوسف بهمنون

بوتا نشر

لورميه - ۱۳۹۱

سرشناسه: بهنمون، یوسف

عنوان و نام پدیدآور: پیشاريالر کلاسيك شعر توپاوسو / یوسف بهنمون (dalgin).

مشخصات نشر: اورميه: بوتا، ۱۳۹۰.

مشخصات ظاهري: ۱۸۵ ص.

فروست: بوتا؛ ۵۱ شعر؛ ع

شابک: ۳۵۰۰۰ ریال: ۹۷۸-۰-۳۹-۶۰۰۰-۲۱-۳

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

داداشت: ترکی.

موضوع: شعر ترکی — ایران — قرن ۱۴

رده بندی کنگره: PL۳۱۴/۸۸۵۴۰ ۴۵۴

رده بندی دیوی: ۸۹۴/۴۶۱۱

شماره کتابشناسی ملی: ۳۳۵۰۳۷۶

پیشاريالر

(کلاسيك شعر توپاوسو)

یوسف بهنمون(dalgin)

ботا نشر

بیرینجی چاپ

ISBN: ۹۷۸-۰-۳۹-۲۱-۳

۱۳۹۱ اورميه

سالی: ۲۰۰۰

سائيشی: ۵۵۰۰ تومن

butanashr@gmail.com

آدرس: اورميه - ميدان شهدا (دوازه شاهپور سابق) - ابتداي خيابان حافظه ۲ - مجتمع

تجاري آذربایجان - پلاک ۱۸ - تلفن ۰۴۴۱-۲۲۲۱۷۷۶

حۇرمتلى اوخوجولار كىتابى اوخومادان اۇنچە آشاغىداكى سەھولرى دوزەنلەمەنىز وجا اولونور

صىجىفە	سطر	يانلىش	دوز	كىمە	سويدون-	چىكىر	چىكىر	٣	١٥١
٨	٢٠	لکمە	سۆزدۇ	سۆزدۇ	قىيدون	سويدو-	سويدون	١٤٩٦	١٥٤
٩	١	يازالى	يازالى	يازالى	سەنۋاتى	قىيدو	قىيدون		
١٦	٣	سالىپ	سالىپ	سالىپ	درىن قىيو قازدى	سوراتى	سوراتى	٤	١٥٧
١٩	١١٩١٥	گۈزەلر	گۈزەلر	گۈزەلر	اولان	اول	اول	١٣	١٥٨
٢٥	٧	عنانى	عنانى	عنانى	دوشىدوم	دوشىدوم	دوشىدوم	٥	١٦٠
٣٣	٥	دوداغىنەدا	دوداغىنەدا	دوداغىنەدا	اوندا	اوندان	سون	١٦١	
٣٥	٣	گۈزەلورەم	گۈزەلورەم	گۈزەلورەم			سەطىر		
٣٦	١٢	عىزىزىم	عىزىزىم	عىزىزىم	قادا	قارا	٦	١٦٣	
٤٠	٧	بۇنا	بۇنا	بۇنا	تۆڭىرىدى	تۆڭىردو	تۆڭىردو	٤	١٦٩
٤٠	١٢	حلقەبى	حلقەبى	حلقەبى	ساقاقلى	ساقاقلى	ساقاقلى	٧	١٦٩
٤١	٤	عاشقى	عاشقى	عاشقى	بوردا	بۇرا	بۇرا	١٠	١٧٠
٤٩	٥	اۇزونو	اۇزونو	اۇزونو	سۈپىلەدى	سۈپىلەسن	سۈپىلەسن	١٦	١٧١
٤٩	١٢	پاراسى	پاراسى	پاراسى	عزم	عزم	عزم	١٥	١٧٣
٥٤	٥	دوروب	دوروب	دوروب	ربالى	ربالى	ربالى	١	١٧٤
٧٢	٨	ساحىلە	ساحىلە	ساحىلە	اهىرىلەدن	اهىرىلەدن	اهىرىلەدن	٨	١٧٤
٩٢	١٤	سکىز	سکىز	سکىز	يازىلەمشىش	يازازەمشىش	يازازەمشىش	٦	١٧٧
٩٦	٣	شىلاتقىلىغى	شىلاتقىلىغى	شىلاتقىلىغى	ايىتلىق لار	ايىتلىق لار	ايىتلىق لار	٧	١٧٩
١٠٤	١١	أدى	أدى	أدى	دېسە	دېسە	دېسە	١	١٨٣
١٠٨	١٢	يېنخىير	يېنخىير	يېنخىير					
١١٦	١٢	مەخۇنلارى	مەخۇنلارى	مەخۇنلارى					
١١٦	١٥	اولور	اولور	اولور					
١٢٨	٣	گۈزەلولۇرى	گۈزەلولۇرى	گۈزەلولۇرى					
١٣١	٧	دەندىم	دەندىم	دەندىم					
١٣٦	٨	ماھالىم	ماھالىم	ماھالىم					
١٣٧	٥	ايسىدە	ايسىدە	ايسىدە					
١٣٧	٩	تارىخ... ايزى	تارىخ... ايزى	تارىخ... ايزى					
١٣٧	٢١	گۈزۈم	گۈزۈم	گۈزۈم					
١٣٩	١٢	گۈزۈنە	گۈزۈنە	گۈزۈنە					
١٤٥	٩	ايىتلىق لارى	ايىتلىق لارى	ايىتلىق لارى					
١٤٥	١٤	درەن	درەن	درەن					
١٤٨	٨	اچدىم	اچدىم	اچدىم					
١٤٨	٩	دەيدى	دەيدى	دەيدى					
١٥٠	٣	تۇزو	تۇزو	تۇزو					
١٥٠	١٤	ياشىندا	ياشىندا	ياشىندا					

ایچىنده کى لۇ:

٤٣		دۇردىلوكلار	أچيقلاما
٤٧		قىشدا قار	اۇن سۈزۈر
٤٩		يادا سالىيم	يازىق
٥١		تىلىھىسىن	ساقى
٥٥		قارغىش	اولماسىن
٥٦		حلال چۈرك	ديوانه اولدوم
٥٧		مقصد ياخىندير	بىر لحظە گۇروش
٥٩		پارلاق گونش	سيزلاماق
٦٠		قانلى باخىش	عشق دەيھرى
٦٢		پوزولما	دوغرو عاشيق
٦٣		خبر	وصال آتشى
٦٥		اۆزىلم	دوسقا
٦٦		گىنچك اىسىد	دوشىمەسىن
٦٨		عشق معناسى	عشق اولچىسو
٦٩		بۈلەلە قايىدا بۈلەلە قرار	سۇدايە دوشىن
٧١		اينام	تاپىلماز
٧٢		يولچو	جانان گەلەجك
٧٦		دۇشونجە مالقا拉	هاردارسان
٧٧		حسرت تونقالى	ياخان دىلىپ
٧٩		بارىش	ھۇرمە ساچىلار
٨٠		سنه سۈزۈم وار	كۆنۈل اىستر
٨٢		وطن	يانېش اورك
٨٤		دوغزو معنا	عشق تىپى

۱۳۱	مونولوق	۸۵	بیر آز اوتان
۱۳۳	اوره ک	۸۷	سوکوت شوشەسى
۱۳۵	قاراباغ اوزلمىرى	۸۹	الله دوشمىز
۱۳۹	ایناملار	۹۱	شاعير اوغلۇنا اوپود
۱۴۱	چىتار كىمى	۹۵	كىيم
۱۴۳	كىيم كىيمەدى؟	۹۶	اوشاڭ شىلتاغى
۱۴۵	سوجلو كىيمدى?	۹۹	حڪمتلى سۈزلەر
۱۴۸	گىتجە يارى	۱۰۱	سنن خىاليىدا
۱۵۰	دردەجرلەر	۱۰۳	اولچولر
۱۵۲	دارىخما	۱۰۵	يىننە وطن
۱۵۴	دنىا دانىشىر	۱۰۷	سلام
۱۵۸	هر آغىزدان بير سۆز	۱۱۰	دىلنجىز
۱۶۱	بايرام گونلرى	۱۱۲	سلیمان رستمین سۆزو
۱۶۳	شىودىن	۱۱۳	يات يوخلا
۱۶۵	تابىماجا	۱۱۴	هر نەدن گۆزۈل
۱۶۸	باشقا بىر مثل	۱۱۶	انسان كمالى
۱۷۳	نه دئىيم كى	۱۱۷	هاراي-ھاراي
۱۷۵	بوشانما	۱۱۹	باشى كىسيك توپوق
۱۷۷	تارىخ صحىفەسى	۱۲۰	سوروجو ناغىلى
۱۸۰	اۆتموش حىرتلەر	۱۲۵	عشقىن يېرى
۱۸۲	مثىل	۱۲۶	بول
		۱۲۸	حقىقت ياشادار انسانى
		۱۳۰	آجي

«آچىقلاما»

ھەر شعرين تملی يالنىز دوم دورو دويغىسۇدور. بلکە دە بىر تاققادىرىكى بىر دوغال آخارباخارىندان، بىر توپلۇمسال دردىندان، بىر ايتگىلى و قاواراملى كلمەدن، سۆزدىن آتالار مىلىندان، بىر دىالوگدان، بىر جىريق گوندەلىيىن يازىلىميش اولايىندان و باشقا چىشىدلى ياناشماڭاردان، شاعرين دويغو تىلىن سارسىدىب كى، شعر دوغولۇر. شعرين آناسى دويغو اولاركىن و دويغو تىلى يوخارىداكى نەدىن لر اوززە ايجاد اولور كن، شاعرين اورهىسى، كۆتۈلو، عاگىلدا يتنى كۆرۈھەنى بوتۇولشىرىمك و اوخوجونون اۇنوندە يتنى پالتارلارلا گۆستىرمك، داها سون آنالىق امەمى دىرى... شعر، دويغو آناسىندان دوغولۇر و شاعرين اولادى آدلانراق اىستەر كىلاسيك، ھېجايى، آغ شعر، اۆزگۈر شعر، اىسترسە يتنى شعر آنجاق چىشىدلى بوياداشاعر اونو گىئىنديرىر... اونا اىهام، استعارە، بىزىتمە، سۆز، مثل پالتارلارى گىئىنديرىمەدە اوخوجونون اۇنونە گىتىرىپ اتحاف ائدىر. ايەر شعر اوره كەن كۆنۈلدىن قىدالانسا و دويغۇدان كۆك دىيى، سو اىچىرسە يقين اوخوجونو كۆورەلدر. آغلادار و هەر حالدا دويغو تمللىرىن سارسىيدار. اۇنونوزدە كى شعرلەر، يوخارىداكى، نەدىنلر اوززە دوغولاركىن، كلاسيك آدلى پالتار گىتىپ و سىزىن قارشىنىزدا دايانيپ، اودا اسکى پالتار، اودانچە ايلىلر اونتجە دوغولىمۇش و آغىزلا ردان دىل لىردىن و باخىشلاردان ايرەلى كىمسە اوخومايسىپ و تانىش اولمايسىپ. بلکە دە شعر توپلۇسۇنون، يئەر تۆكۈلوب يېردىن قالان تاخىلى-دىرى. اونا گۈرەدە «پېشارى-لار» آدلانىپ. بلکە دە آدىلە پالتارىلە قاوارام ايلە اويفۇن اولاراق اوخونسۇن.

او خودونوز شعرلر اسلامى انقلابىدان نئچه ايل اونجە و ها بئله او ايللرلە چاغداش سؤيلەنيليب، دوغولوب، كيلاسيك پالتارىلە يزەنib و ايندى بو زامان اوزە چىخىب. اما بى آچىقلامايا مومكۇن سە بىر سورغۇ، يا دا چىشىدىلى سورغۇلار ايرەللى سوروولە بىلەر. نەدن شاعر، يېنى شعر سؤيلەر كن كيلاسيك شعرى دە يازىپ چاپ اتتىرىمك اىستەبىر؟ البت بى سورغۇچوخ يېرىلى و اوغۇندور. نىھ كى او قىسم اوخوجولار كى منيم شعرلىيم لە تانىش دىرلار، هر زامان اىسترسە درگى، گوندەلىكىدە اولسۇن، آرتىق، يېنى شعر اوخويوبىلار و ايندى بى كيلاسيك شعرلرلە تانىش اوЛАركن بلکە دىسکىنib، بلکە دە آجىقلانىب، هر حالدا حاقلى اونلاردىلار. بىر دە شعر دئدىيىن اىستر دوزگۇن دوغرو اىسترسە نە خلف اوغرو هر حالدا شاعرين اشولادى دىر. چونكۇ يېنى شعر ياخود كيلاسيك اوЛАركن، شاعرين دويغو نوطفەسىندىن بوى. آتىب اوگىنى اولورسادا، دوغىما بىر اشولاددىر. ها بئلە دوستلارىن و اوخوجولارىن، چوخلۇ اىستكلىرى واعتبارلارى اوزرى، بى شعرلىرى بوساياقدا، بى اوسلوبدا چاپا خاضىرلاشماسىنارا خىلىق و تەرىمىشىم. موتلوبىام بى شعرلر اوخوجولارى يورماسىن، بى خدىرىماسىن، بلکە دە اوخدۇقجا دوداقلارينا گولوش، قافالارىندا تەتكۈر سارسىتىسى و دويغو ايتىگىسى يايلىسىن. بى دفتر كيلاسيك شعرلر توبلوسو «پىشمارى لار» آدىلە چىشىدىلى قۇنولاردا قصىدە، مثنوى، غزل، مستزاد، ترکىب بىند، ترجىع بىند، دۇردىلوك، گراىلى... هم عرب شعر اوسلوبىوندا هم ايسە تورك شعرىنин اولگۇ و اۇرنىكلىرىنندىن سؤيلەنib، شعرلىرىن چوخ خىكمە و سۆزلىرى ايسە عربىچە و بعض فارسجا ايشە آلىنىب و قىيدالانمادا كيلاسيك شعرىن دىئىم طرزى و كلمە اوسلوبدا يېرىلى يېرىنە يېتىرلەنib. سانكى تورك دىلى سۆز و لغت و كلمە قايناغىدىر

و چوخ گئيش دهيرلى و قاوراملى سۆزدور و كلمەلر وار و هر يىرده اۋزۇنۇ گۆستەرمەدەدىر و هر شعرى كىفaiت قدر دولۇنلاشدىرىر. اما كىلاسيك شعرىن خىرورتى اوزىھ و ھابىلە بۇ شعرلىرىن اوسلوبو، طرزى، قالىسى، عرب ادبياتىندان آلىنىب، اونا گئورەدە عربىچە فارسجا كلمەلرىن و سۆزلىرىن اىشلەنمەسى و يارارلانماسى اوېغۇن و يېرلى اولور. يېرده بۇ ساياق شعرلەر منجە كوتلۇى دىلەدە كوتلەلرىن دانىشىق طرزىندە سۆيەلەنىب و كوتلەلر آرتىق فایدالاتا بىلەر. نىچە دەئىرلەر، بۇ شعرلەر، اوسلوب قايدا ، قالىب و قاورام جەھتىندن دوغروسو عامى كوتلەلر اوچون داها آرتىق دوشۇنەملى، فايدالى و يارالى اولا بىلەر. چونكۇ «خواص» اوچون دوغولوب، بىزەنپ سۆيەلەنەمىيەپ هر حالدا دئمک اىستەدىم بۇ باشلانقىچى آچىقلاما آدلاندىراراق يازدىم و اىستەدىم كى سايىن اوخوجولارا آيدىن اولسۇن. نەدن كىلاسيك شعر يازدىم، نىبە و ھاچان بۇ شعرلىرى يازدىم. چونكۇ بۇ شعرلەر اوتۇز قىرخ ايل اوئنجەيە عايدىدىر... بۇنۇ دا اونودماياق كى، شعرىمېز «زامانلا آدىملايىر» و شعر بىزىم «وارلىق ائوييمىزدىر»... هر زامان يىنى شعرلەر، يىنى دەيىشىكلىر گۈزە چارىپر و گوجلو شاعرلىرىمېز هر ساھەدە چالىشىپ چاغداش شعرىن گلىشىمەسىنە سېيدىرىلەر. موتلوبىام چوخ ياخىن زاماندا ، يىنى شعرلىرىمى سىز دەيرلى و سايىن اوخوجولارا اتحاف ائدم.

«اۇن سۈزلىرى»

نە چتىن آجى زامانىدى
 هر يېرى قارانلىق دومانىدى
 نە دوغرو قالىب نە دوزگون
 دوزگونلۇك قايىدا پوزانىدى
 دوز اولورسان ايىش يېرىمىير
 دوغرولۇق اوزو بىر مانىدى
 كىمسە سۈز آچىر حلالدان
 آغىزى دىلى قاندى
 هر كىيم نەدن دانىشىرسا
 يوزدن يوز بىرى يالانىدى
 آلدانما اوزوين گولنلەرە
 دالىدادا ذاتى شىيطانىدى
 درىئىن دوشونجهلى هاردا
 هر يان اىچى بوش انسانىدى
 قارداش قارداشا بىرلىك قويور
 دىيىر كى مالى تالانىدى

يولداش دالدان خنجر وورور
 دئىر بنودا بىر دوراندى
 نەدن خالق الى اهيرىيە
 گۈزۈ حرامما ايناندى
 كىمسە يوخسۇل باشىن ازىب
 ثروتى مىلىان مىلياندى
 كىمىي اوڭكۈزۈ مالىن يېىب
 كەنلى سازدى، بالاباندى
 آند اىچىب يالان دئىنهنىن
 پولوپول اوستە قالاندى
 كىيم ايت تك قويروق بولامىش
 عۆمۇر راحات دىنج دولاندى
 تولكۇ توڭ دولاب قورانلار
 نە يە ال آتدى قازاندى
 كىمسە يئكە بئۈرك قوييموش
 بو گۈن بؤىۈك، قەرماندى
 أرىسا تايىلمىر آتلارا
 ائشىشە يە هر يان ساماندى
 آجىندان اولور هر كىيم كى
 دوز يولدان چۈرۈك قازاندى
 دوزگۈن دوغۇرۇ انسانلارين
 يەدىيى قورۇ يواندى

الدە قابىار آلینىدا تىر
حىاتى آجى يامانىدى
عۇمۇن آجى دردىن دوبان
گىچە آج قارىن ياتانىدى
قارىتى توخ بونىو يوغۇن
ھرگۇنۇ بایرام دى سئيراندى
يېشىب اىچىب شاققىلداير
عۇمۇنۇ راحات آسانىدى
يوخ داھا دېغۇ دوشۇنجه
غريپ-غريپ بىر زاماندى
نە شرف قالمىش نە آيىر
آختاران كىمىسە پېشماندى
نە سئوگى، سئوپ سئويمك
هاوا شاختا قار بورانىدى
قانمايانلار كىف چىكمەدە
قانائين يئرى زيندانىدى
اوره كىلدە كىننە نيفرت
عشق طلاق آليپ بوشاندى
كىمەدە اولسىайдى محبت
دىپەردىلەر او جانانىدى
ايىدى هر كىمەدە پىسىلىك وار
دىپەر دوغۇ رو انساندى

ال سیز آیاقسیز یازیقلار
 وارلى اۇتونىدە قوربانىدى
 ذیسانین كەپین سورنەدی
 بو گون موقته خور اعيانىدى
 حىمالى آج يوخسۇل آدام
 اورهیى یانمیش بىر ياندى
 محتاجىن نىسگىلى دردى
 باغرى غصەدن شان شاندى
 حیاسیزلار چالىب، چاپىر
 هر يئerde خاندى، سلطاندى
 اوره کىدە نەغم نە دە كدر
 شىنىكىله ياشىپ خاقانىدى
 بىوردا نە قايىدا نە قانۇن
 هر كىيم اوزونە بىر خاندى
 يالتاقيق ايىش گۈرۈر ثىيلر
 دىماللار بئىز يادا كتاناىدى
 كىمسە آرتىق كۈپك اوغلۇ
 ايشى يېربە يېر اوواندى
 اوغانحاق كىمسە دالى قالمیش
 دىسب بوجاقدا دالالاتىدى
 اوغانماز امما آپاردى
 بۇ زاماندا او أصلاندى

چتىن ايشى روشتوت چۈزور
 وئرمەسىن ايشىن دايانتى
 رىبا، رىبا، تامماح بىو گون
 هر يېر گۆزەلە عنواندى
 صفاھانى، وفاھارطا
 عشق قىلىمەسى هايانتى
 كىشىلىك جو مردىكىن
 دانىشماق چاغى هاچاندى
 نە دئيرىسىن انسانلىقدان
 بىو قونو كۈھنە ديواندى
 يوشلا داهسا اهىرى - دوزو
 هر كىمە بازار توكاندى
 پولىدو انسانلىغا اوچۇ
 معشوق ترسا موسـلماندى
 هر نە دن آرتىق تايىمىر
 سئومەلىي جاناندى جاندى
 چىكدىيم دردلىرى سايدىم
 باشقا دردلىرده عياندى
 بىو قىدر درددن كىدردن
 دئىكىجە اوره يېيم ياندى
 بىو قىدر دردە كىدرە
 هانسى يېر طىب درماندى

ھيهات شاعر پيسليك لىردن
ايىرەلى دور سىن آمانىدى
بىرىدە اوزون دانىشىما چوخ
دئىھەسىن سۇۋىلار اوزانىدى.

«يازلىق»

داغ گئىنېب ياشىل اتك، الوان آچىدى گول-چىچك
 ياناقلارى يانىر داغىين لاله اوغا ياخىب بىزەك
 شاققىلدايسپ آخار سولار داغ دؤشونه هاراي سالىپ
 بولبول اوخور گول عشقىنە دەلى ساياق هئى چابالىر
 نازلانىيان سحر يېڭى سونبۇل لىرە داراق چىكىر
 طېيىتىن گۈزە ل قىزى، يىش اينىنە كۈينك تىكىر
 داغدان آشىر كۈرپە جىئران يال-ياماجا خُمار باخىر
 سرین سولار دالغا-دالغا داش قايدان سىتلر آخىر
 ماوى گۈيدىن قاطار-قطاطار دورنا گىلىپ سىسلە اوچور
 طرلان اوينور داش قايدا آغ قوزولار نازلا قاچىر
 گون داغىدىپ قارتالاسىن، قار چىچەمىي آچىر گۈزۈن
 مارال اوركور يياوش-يياوش كۈرپەسى ازدىرىر اۋۇن
 ياز بولودو گۈيدىن آخىر، اوپور داغىين قارلى باشىن
 گۈز ياشىنى تۆكۈر بولود يىووور داغىين قومون داشىن
 قاناد چالىپ سارى بولبۇل باتىسپ سويا بىررە جومور
 قانادلارين سىلکەلەيىسب گۈزۈن آچىب يئنە يوم سور

سورگون اولوب قیش کروانی گلیب یازین خوش زامانی
هارای دوشوب طبیعته سئوینچ آلیب هر بیر یانی
یاشیل یازدان نه قدرسه «دالغین» یازسا یتنه آزدی
طبیعتین شانلی چاغی یشه یازدی یتنه یازدی

«ساقى»

خُمار گۈزدن گىتىر پىمانە، جان مىست و خراب اولسون
 گىتىر ساقى بوشالت ساغر، منه درمان شراب اولسون
 دوداغىندان اىچىم شربىت شىرىيەلىكىن اورەك يانسىن
 كى سوئۇرمه اودو جانان اىچىم يانمىش كاپاب اولسون
 قارا زولفون آچىق گۈرجىك دلى ديوانە اولدوم من
 حديثلر درد عشقىمدىن يازىلماش مىين كېتاب اولسون
 اليىندىن بادەنلى ئالمىش اىچىب ذىياپاھاي سالدىم
 سالىپ سىس عالىمە عشقىم جەھان عشقە باب اولسون
 اوزونىدە گۈرجىك او خالى، اىچىمدىن فيرتانا قوپىمۇش
 دىدىم يانسىن اىچىم بلکە كۆنۈل دە كامىاب اولسون
 خُمار گۈزدن سوزەن غۇمزمە غولام ائىلەر منى جانا
 منه قىسقانما بو لوطفۇ، كى لوطفون بى حساب اولسون
 نە حكمت وار اوزون گۈرسىم نظر اتىمەم گولوستانە
 سنىن تك بىر گولوم وارسا بوتون گوللەر خراب اولسون
 تىچە اىللەر كۆنۈل سىندىن حرارتىلە وصال اىستر
 گلىب اول مونىسىم قويىما عۇمۇر سىزىز عذاب اولسون
 بىلىرىسن كى سنىن ھجرينىدە «دالغىن» اوදلانىب ياندى
 نىيە داش ھەمدم جسمىم اوزە تورپاق نيقاب اولسون.

«اولماسین»

طاقتیم يوخ هجرینه گل دردی هجران اولماسین
 قويما آخسین گۆز ياشی باغریم دولو قان اولماسین
 اود ووروبسان سینه‌مه هجران کۆزویله سئوگیلیم
 بیز نظر قیل حالیما کۆنلوم پریشان اولماسین
 بنزه بیز خالین اووزونده آى ایچیندە اولدوزا
 نازبیله گۆستر اووزون تاماه تابان اولماسین
 ساچلاری سن بیز داغیت باد صبا چکسین داراق
 تا کى گوللر گیزلەنیب هنچ باگدا ریحان اولماسین
 يوخ قراریم بیز شیرین دیل حسرتیندە يانمیشام
 آچ دوداغین غونچه‌سین، هنچ غونچه خندان اولماسین
 يوخ دوامیم دۆزمە-یە گۆزه لر دولوب قان آغلایر
 قويما گۆزدن سئل آخیب دریای عوممان اولماسین
 يوخ توانیم سالماسن زنجیر هجران بونوما
 سئومە کى يارین دوشوب چۈللەدە حئیران اولماسین
 بیز باخیش بسدىر او شەھلا گۆزه لریندن دلبیریم
 نئیلیرەم آى چىخماسین لەل بدخشان اولماسین

هجر او دو ايله ياندىريپ سن ياخما ويران كۇنلۇمۇ
 آيرىليقىدان صۇجىت آچما سىئە سوزان اولماسىن
 آتما گۈزىن گول عذارىم يوخلا بىر سن حالىمى
 دردىم آرتىب دردىمە قلىيمە طوفان اولماسىن.
 گۈزلەرم اىللەر سىنى وصلىيندن آلسام بىر خېر
 سجدە قىلالام عشقىيە قوى مندە ايمان اولماسىن
 آيرىليقىدان اوخ ووروب هەنج يارما ويران سىئەمى
 قىيىما بىو شىرىن جانىم آل قانە غلطان اولماسىن
 اىچمەسە «دالغىن» سىنин شىرىن وصالىن شەھدىنى
 نىليلە بىر لحظە عۆمۇر، قوى شىرىن جان اولماسىن

«دیوانه اولدوم»

چتین دیر آیریلیق دردی دو گل دیوانه اولدوم من
 یانار عشقین سالیب اود جانیمه پروانه اولدوم من
 اوره کدن ایستیرم وصلین اوzac دوشمه کناریمدان
 یانیب هجران اودیله همدم میخانه اولدوم من
 سنین وصلینده گزدیم هر دیاری خسته و یورقون
 غریب‌لر تک یامان یشده قالیب بیگانه اولدوم من
 خیالی وصلینه اویدوم گونو-گوندن عؤمور کنجدی
 بیلیرسن کی فدای سن کیمی جانانه اولدوم من
 سنین هجرینده جاتان اینجه بیب روحوم قرارایم یوخ
 دولوب کؤنلوم غمیله ساکین میخانه اولدوم من
 فراغین دردینی چکدیم منه بیگانه‌لر گولدو
 دئیلادیم هر آغیز دیلده ناغیل افسانه اولدوم من
 یوخوم یوخدو گنجه گوندوز وصالیندان خیال‌لاندیم
 گوتورموش باش گتدیب بیر ساکن ویرانه اولدوم من
 توکنمیش دالینین صبری قراری قالمادی ستوگیم
 سنین هجرینده مجنون تک یتنه دیوانه اولدوم من

«بیر لحظه گۈرۈش»

رنگ رو خسارىم آتىب بير لحظه يارى گۈرمۇشىم
 ال-آياغىم تىترە بير چون گول عذارى گۈرمۇشىم
 مات و مېھوت اولموشام حُسْنِ جمال دىلبرە
 هوش آزىب باشدان گۈزەللەر شەھرىيارى گۈرمۇشىم
 چىرىپىنىب سىىنمە قلبىيم قالمايىب صبر و قرار
 دىلبرىن خىسىنون پىرىلىرن يوخارى گۈرمۇشىم
 لال كىمى آغزىمدا دىل يوخ عشقى ئاظھار ائيلىيەم
 هەنج مىذمت ائىلەمە خوشگل نىڭارى گۈرمۇشىم
 ساچلارى سونبىول اوزو گول تك دوداقلار غونچادى
 گۈزلىرى جىئران كىمى مىست و خُمارى گۈرمۇشىم
 آل ياناقدى سئوگىلىيم هم اينجە بوى سىيمىن بدن
 ماوى دە شايىد، ملک لر تاج دارى گۈرمۇشىم
 هر آچاندا آغزىنى مرجان ايلە گۈهر تۆكۈر
 خوش سىسىن دويىمۇش دىيە بلکە هزارى گۈرمۇشىم
 ساچلارىندا عطر رىحان هر نفس دە ياسىمن
 بير بىئە حُسْن و ظرافت لە باھارى گۈرمۇشىم

ناز باخیشدی خوش یشیشدی، بیر ملک دی دلبریم
 نقصی یوخدو خیلقیننده شاهکاری گؤرموشم
 آی گونش اولدوزلاری یاریله يکسان بیلمرم
 میندن آرتیق یاردا من نقش و نگاری گؤرموشم
 قویمارام گؤزدن ایراق، عشقیننده دالغین دوشموشم
 دویمارام عۆمزومدە چون بیر دفعه یارى گۈرموشم.

«سیزلاماق»

سئومه کى بىر آه چكىب ئىيانى وىران ائيلەييم
 آغلايىب سئل لر كىمى آخديق جا طغىان ائيلەييم
 هجر ئىندن نالە اتىمىش بند بندنى كىمى
 قىيما كى يانمىش اورەكدىن داد و افغان ائيلەييم
 دردime يوخ بىر حكىم عالمىدە رسوا اولموشام
 سئومه كى بىر هاي سالىب يئر گۈيىدە طوفان ائيلەييم
 مېتلائى عشقىن اولدم سالما هجران دردine
 قويىما جىسمى ياندىرىپب هجرينده بىر يان ائيلەييم
 وئرمەسن اغيارە سۆز آلدانما ظاھر سئودايا
 سئومه كى پوزغۇن دوشوب فيكىرى پريشان ائيلەييم
 قويىما دردلر دىككەلىپ وورسون منىم آرخام يئرە
 گل طبىيىم دىلبرىم گل دردە درمان ائيلەييم
 گل پوزاق هجرين بناسىن بلکە دوغرولسون وصال
 گل كى «دالغىن» جانىمى جانانە قوربان ائيلەييم

«عشق ده یه ری»

آج اوزوندن سن حجابی تا گؤرم آی پارچاسین
 آج دوداغی گول عزیزیم، تا دریم گول غونجاسین
 سال باشیندان بیر دواخی زولفون عطری پایلاسین
 قوی دولانسین گوژه لرین مجلسیسده فیتنه پایلاسین
 نازیله سن گول دانیش وصلیندہ آرزیم قالماسین
 گول کی، عملی قلبیمی حسرت کدرلر آلماسین
 چیخ کناره پردهدن تا قلا عنانی گؤرم
 کیربی قوی کیرپیک اوسته باشداغوغانی گؤرم
 سن بیر آز ناز اشت منه، مندہ تمنا ائیله ییم
 قوی یانیم کوژ-کوژ سنین هجریندہ غوغایله ییم
 بیر قدح مئی وثر ایچیم کؤنلوم عطش دن یانماسین
 بیر جوموم ذیکریندہ، فیکریم باشقاقا عالم قانماسین
 ذکر وصلین ائیله میش دالغیندا هر آن بی قرار
 اویانیر هر دم، یتنه یانماقدا تا پامیش اعتبار

«دوغرو عاشق»

يانميان عشيقين اودوندا عاشق شىيدا دئييل
 دلبرين وصلينده ئىسا گزمهين رسوا دئييل
 وصل جانان ايستهين جىسم ايله جانى يوخلاماز
 ايچمه يەن شەهد فنادن طالب سئۇدا دئييل
 عاشقى صاديق يانار سىس سىز حريم عشقيده
 شرط وصلت عاشقه تكجه هاراي غوغما دئييل
 هجر اليىدن شمع تك عاشق اوره كدن آغلابار
 عاشقه عشقيnde بورھان، گۈزىدەكى درىا دئييل
 عشق دردىن آنلايان ئىيايە قىلماز اعتبار
 صورت ظاهر نىھىير، هئچ دوغرو دوز معنا دئييل
 يانميان هجران كۈزۈنده نشئە قانماز وصليندن
 عاشقين مىشوق دا بىرىلىك تاپماسى يىجا دئييل
 اولمايان يارىلە هەممە سىيرى خىنون آنلاماز
 دلبرين وصفينده تكجه قامت رعنادئييل
 وصلە چاتماز اونداكى دالغىن كىمى شوق اولماسا
 دلبرين اسرارى وار كى عاشقه حاشا دئييل.

«وصال آتشی»

او گوندن کی بوجولدوم عشق بحریندە قراریم يوخ
 وصالین دردی دوشموش جانیما خوش روزگاریم يوخ
 چالینمیش صور عشق عالمدە یاتمیشديم اوياندیم من
 وورولدوم بير گۆزه ل یاره او گوندن ایختیياریم يوخ
 یاماندی عشق دردی چكمهین قانماز بو سئودانی
 من اولدوم مبتلا عشقه خزانیم وار باهاریم يوخ
 غم اولدو همدم سینه، آخیب خونابه گۆزه لردن
 اسیر درد عشق اولدوم، داها بير غمگوسرایم يوخ
 بوراخدیم ڏیانین ظاهرده اولمشو ایفتیخارین من
 یئتم گر وصل جانانه داهی بير ایفتیخاریم يوخ
 قونوشسام بير اوره کدن اوز نگارييلا انيس اولسام
 غسم ائتمم يالقیزام ایل و تیاريم يوخ
 اونو گۈرمک اوچون گىزدیم دولاندیم ڏیانی هر آن
 ایناندیم اونسوز عالمدە، منیم هئچ اعتباریم يوخ
 دئدی جانان کی عاشق وصلین آرزييدا گرک يانسين
 بوتۇو جىسمىم جانیم ياندی داها صبریم قراریم يوخ
 اونون اوغروندا جان قويىموش فنا تاپدیم نهايىتده
 يېتىشدىم وصلی جانانه داها بير انتظاریم يوخ

«دوسقا»

سئويرم دوسقادا من سئومەلى جانانه چكيم
 بنزەديم دىلبر من، حورى و غيلمانه چكيم
 اوazonو آى تىكەسى گۈزلىينى آهو تكين
 ياراديم عقل و كمال صاحبى فرزانه چكيم
 دوداغىن شهدو شكر قامىتىنى سررو كىمى
 داغىدا ساچلارىنى من اولارا شانه چكيم
 سئويرم هىدم اولسوم دوسقادا جانانه ايله
 اونو بير شمع تكين جىسمىمى پروانه چكيم
 ايستيرم دوسقادا من اوز بە اوzonندە دايانيم
 اونو معشوق اوزومسو عاشقى ديوانه چكيم
 نە گۈزە ل صحنە اولار من باخام او گۈزلىينە
 او خُمار گۈزلىه من حالت مستانه چكيم
 دولانىرالدە قلم اما اورەكدىن سۈز آلىر
 سئوميرم دوسقادا من غىرىليلە يىغانه چكيم

«دوشىمەسىن»

اچما شەلا گۈزلىرى عالمىدە بلۇوا دوشىمەسىن
 يات نىگارىم يوخلا كى، سىينەمدە غوغا دوشىمەسىن
 هر باخاركىن ياندىرييىسان ذرە-ذرە جىسمى مى
 باخما سوزگون قلىبىمە شوقى تمنا دوشىمەسىن
 من كى يانمىش بىر باخىشلا، عالمىدە رسوا اولموشام
 سئومەكى سوزگون باخىشدان غىيرى رسوا دوشىمەسىن
 گلەمە مجلسىس مەحفەلە چوخ فىتنەلر قۇوزانماسىن
 عاريف و عامى گلىپ شىئىدا دالىنجا دوشىمەسىن
 هر آچاندا گۈزلىرى مىنلىرى شرارە پايانىبر
 قويىما آخسىن گۈزلىرىن اوغرۇندا داعوا دوشىمەسىن
 بىر باخىشلا زاھد و صوفى ده ايمان قالما يىر
 گۈزلىرىن سئوداسينا هئچ گېر و ترسا دوشىمەسىن
 يوخلاماقدا خۇسن چوخدۇر آچما شەلا گۈزلىرى
 فىتنە سالما عالمە ائللەردە بلۇوا دوشىمەسىن
 طاقتىم يوخ گۈزلىرە گىزلى باخىشدان قورخۇرام
 قويىما دالغىن اودلانىب عشقىنinde رسوا دوشىمەسىن

«عشق اولچوسو»

بروانه گرک عشق اوچون شمع ده يانسىن
 بولبول ده گولسون عشقينه آل قانه بويانسىن
 يو قايىدا ازىزدىن قويولوب عاشقى شىئدا
 گيزلىنجە آلۇو تك آلىشىب اوදلا را يانسىن
 عاشق كى گرک عشق يولوندا چكە مەنت
 حلاج صىفت قانلى باشى داردا دايائىن
 عاشق اولاتىن صبر و قراردى گئىدر الدن
 معشوق خيالىندا گرک ياتىسىن اويانسىن
 هر كىمسە ايچىب عشق شرابىن آيىق اولماز
 ايستر او لا ديوانه كى هوشيارلىغى دانسىن
 عشقين يولونو زاهىد غافل گىدە يىلمىز
 سئۇدا نەدى، فرزانه گرک مطلبى قانسىن
 هر كىم دوشۇنور عشقى اولور فانى مطلق
 «دالغىن»دا گرک عاشق اولوب عشقة اينائىسىن

«سْنُوداِيَه دوشن»

فرهاد چیخیب شیرین اوچون داغلاری قازدی
 مجنون دا دوشوب لیلى اوچون چؤللره آزدى
 صنعاں دا یانیب عشق اودونا مذهبی داممیش
 رسوا آدینى دفتر عاشق لرە يازدی
 اى عاشق صادق، نظر اشت يوخدو دوامى
 بو عشق لرین چوخ هامیسى عشق مجازدی
 هر کیمسە یانیب عشق اودونا نفسە ایناماز
 عشقین دنیزى چو خدا دریندی نه دایازدی
 علت نه دیز عاشق دؤزورو درد و بلايە
 كۆز كيم آليشیر سينه دولو سيرردى، رازدى
 بىلەز بۇ معغانى مەيەر اهل حقىقت
 عاشق ايشى گىزلىن جە عبادتى نيازدى
 «دالقىن» دئمه محنەت چكىرم عشق يولۇندا
 عاشق جانى معشوقە فدا ائيلەسە آزدى

«تاپىلماز»

جانانلار ايچىنде گۆزەلىم سن كىمى جانانه تاپىلماز
 يوخ سن كىمى دىيادا گۆزەل دىلر مستانه تاپىلماز
 سوزگون گۆزوپون شىلەلرى سالدى منى درد و بلايا
 سينهم اثوى تك كۆزلو يانىق دىيادا ويرانه تاپىلماز
 عشق آتشىنه ياندى كۆنول جىسمىلە جان كۆزتك آلېشىدى
 سىندا اودوپون يانماغىنا من كىمى پروانه تاپىلماز
 چىكدىم سىنин هجرىنده غمى محنت و آزارىنە دوزدوم
 دولدور قىح وصلى بىلە ايچەملى پىمانە تاپىلماز
 مندىن نىتجەسەن راحت و آرامى آلېسان گىچە گوندۇز
 دوشىدوم بىلە دىلدىن دىلە عشقىم تكىن افسانە تاپىلماز
 دوشىدوم آغىزا دىللەرسوای جەھان اولدوم ابلىك
 «دالغىن» كىمى عالمدە داهى عاشقى ديوانە تاپىلماز

«جانان گلهجک»

گۆزۈمۈ يولدا قويوب بىر پرى مەمان گلهجك
 اول طيىب كى يارالى قلىيمە درمان گلهجك
 چىرىپىنير بىر دەلى قوش تك سينمەم اىچەرە اووه بىم
 قرارىيم يوخدو بوگون سئومەلى جانان گلهجك
 دوداغىنەمدا گول آچىر گۆزىدە تمنايە گلىر
 بىلىرم ھىم وئرن قلىيمە سلطان گلهجك
 گئچە گوندوز آييفام گۆزىدەن ئىسىدىر يوخۇمۇ
 يولۇنا گۆز تىكىرم گۈرمەلى جىلاران گلهجك
 كۈنلۈمۇ ئىدى سئوينچ كۈچدۇ اووه كەن كىرىم
 دلى كۈنلۈم سئوينير حورى و غىلىمان گلمەجك
 ئۇمرۇمۇن شان چاغىدىر ئىيانى گولشىن گۈرۈرم
 خزانىيم كۈچدۇ داها گوللو گولوستان گلهجك
 چكىرم ھېر غمىن كىچىدى قارانلىق گىچەلر
 كۈنلۈمۇ ئىدى ايشيق بىر مە تابان گلهجك
 تانىرام دىلبرىمەن غەزەسى چوخدور گۆزەلىن

داغىدىب ھۆرمە ساچىن اوزدە پېرىشان گلەجك
 دوداغى شەهد و شەكر گۈزە لرى سوزگۇندو يارىن
 بىر نظر گۈرسىم اوزون، سىنه مە طفيان گلەجك
 گۈروشون شوقو آلىب سىنه مى اود تك آلىشىر
 گۈروشە ايلقارى وار صاحب پىمان گلەجك
 گۈزەلىم ياخشى بىلىر گۈزە لىيمى يولدا قويوب
 وصلىنه قول وئىرېب «دالغىنا» مەمان گلەجك

«هاردادسان؟»

ای منیم صبریم قراریم هاردادسان
 ای منیم نقشیم نگاریم هاردادسان
 گؤزه لورم هر آن سنی گئتمه گؤزومن
 ای منیم ایستکلی یاریم هاردادسان
 ای بوتسون مال و منالیم ثروتیم
 ای منیم طایفام تباریم هاردادسان
 وار یوخووم سنسن و فاسیز دیادا
 ای دایساغیم ایقتیداریم هاردادسان
 بو یارالی قلبیمه سنسن حکیم
 ای طبییم ایختیباریم هاردادسان
 سن منیم قصدیم مورادیم مقصدیم
 ای حیاتدا اعتباریم هاردادسان
 ای منیم شیرین سوزوم شیرین دیلیم
 ای گؤزهل دوزلو نگاریم هاردادسان
 ای منیم شعریم کلاممیم هر سوزوم
 ای منیم دار و نداریم هاردادسن

سنسیز ای جانان دهیرسیز بیر توزام
 تکجه سنسن ایقیخاریم هاردادسان
 سن دوشونجهم احساسیم هر آروزوم
 هم خزانیم هم باهاریم هاردادسان
 حسرت وصلیندہ یانمیش عاشقم
 هر نهییم ای هر نه واریم هاردادسان
 شمع تک یاندیم یاخیلدیم هجرینه
 قالمادی صبریم قراریم هاردادسان
 هر گنجه گوندوز منه اولموش قارانلیق دلبریم
 ای انیسیم نغمه کاریم هاردادسان
 قییما مندن گل گؤروش بیر آن گؤزه ل
 ای عزیزیریم غمگوسواریم هاردادسان
 بیر نظر قیل کؤنلومه آل کؤنلومو
 ای منیم خوش روزگاریم هاردادسان
 اولسا تقصیریم عزیز عفو ائست منی
 یا جزا وئر تاجیداریم، هاردادسان
 سئودادان باشقاقا گناهیم یوخ منیم
 سنسن عشقیم گلعاذاریم هاردادسان

«یاخان گۆزەل»

خُمار گۆزەن منه سوزگۇن باخان گۆزەل
 دوداغىندان بال شىربىتى آخان گۆزەل
 بىر باخىشىن سالىب منى يانار اودا
 عشق اوخونو اورهيمىمە تاخان گۆزەل
 حئيران اولدوم ياناغىندا اينجى خالا
 كۈنلۈل اشۇين آلېشدىرىپ ياخان گۆزەل
 اسىر اولدوم هۇرمە قارا ساچلارينا
 آغ-آپياقى مرمر دؤشە، ياخان گۆزەل
 ياناقلارين قىپ-قىرمىزى لالە كىمى
 اى سحرىن گونشى تك چىخان گۆزەل
 نە آد قويىم گۆزلىنىھ نەلر دئىيم
 اى باخىشى كۈنلۈل اشۇين بىخان گۆزەل
 يىش آچىيدىر اورهيمىدە يانار عشقىن
 اى اوزومە خُمار-خُمار باخان گۆزەل

«هۇرمە ساچلار»

قويما گۆزەلىم ساچلارينا شانه دولانسىن
 تىللر دە گىزىب غىيرىلە بىگانە دولانسىن
 ال قاتما قوييرجىق ساچىنا قوى ائلە قالسىن
 اوزگە نىيە اوردا بىلە مىستانە دولانسىن
 كۈنلۈم او قوشَا ھۇرمەلرە چوخدان اسىرىدى
 قىيىما حىرم عشىقى غربيانە دولانسىن
 بىر عۇمۇرودو باغرىيم قان اولوب تىللەرە خاطىر
 بارماق نەدن ال شانەدە فتائە دولانسىن
 آج ساچلارى تىل-تىل گۆزە لىم عطرى يايىلىسىن
 كۈنلۈم دلى او لموش گئىجە مىخانە دولانسىن
 باشدان هوش آزىز ياز كولەيى زولفە دەيەندە
 دىوانە گىرك بوردا نە فرزانە دولانسىن
 مىين درد و بلايە منى سالدى قارا ساچلار
 بىر اوپىلە كى رسوا آدىسەم افسانە دولانسىن
 آج ھۇرمەلرى تۈك دۈشۈن اوستە سېھلىنىسىن
 «دالغىن» دا دوشوب داغ-داشا دىوانە دولانسىن

«کۆنول ایستیر»

اود ووروب جانان جانا، جام شراب ایستیر کۆنول
 ساقیا دولدور قدح حال خراب ایستیر کۆنول
 بیز گۆزه ل جانانه نین عشقینه یانغیندیر اووه ک
 باده وئر اوز در دینه درمان، ثواب ایستیر کۆنول
 مستلیک هر عاشقین تسکین وئرن غمخواریدیر
 وئر قدح هوشیار چیلیدان اجتناب ایستیر کۆنول
 عشق دردی شور و غوغای سالدی ویران کۆنلومه
 عقل و هوش باشدان آزیب بیز انقلاب ایستیر کۆنول
 حسرت وصلینه من زار و پریشان اولموشام
 بیز عۆمۇر دۆزمکدەدیر ياردانجاواب ایستیر کۆنول
 وصلتى جانان اوچۇن صبر و قرارىم قالمايىب
 يوخ دوامىم دۆزمەيە وصلە شىتاب ایستير کۆنول
 مىن بلا مىن دردىلە رسواى عالم اولموشام
 عاشقى دیوانەيم درد و عذاب ایستیر کۆنول
 سرخوش اشت ساقى وصالىن بادەھىسىندىن دالبادال
 دالغىنى ائتمە حذر جام شراب ایستير کۆنول

«يانميش اورهك»

آتش عشقىدە كۈز تك آلىشىب ياندى اورهك
 چوخ يامان درده دوشوب زار و پريشاندى اورهك
 گىتجە گونسۇز سينىدە شور-شىرلە دۇيىون سور
 آلىشىر اوادا آلوودا دەلى وولقاندى اورهك
 دئىيەسن قوشدو دوشوب دار قفسە چارەسى يوخ
 آز قالىر سينەنى سۆكىسون دولو طغىاندى اورهك
 بونا سئودا، نە بلا دير نىتجە درد ديركى بوتۇۋ
 داغىدېب پوزغۇن ائدىب گۈر نىتجە ويراندى اورهك
 او آلا غمزە لى گۈز نازىلە باخدى اۇزومە
 داها يانقىن سىيم اىچىرە دولو آلقاندى اورهك
 آچدى او هۇرمە ساچىن تۈكۈدەغىتىدى اوزونە
 يىلمەدى حلقە يى زولفوندە آلوولاندى اورهك
 دوداغىن آچماق همان، سېدى گولوش غونچالارين
 دوشدو مىن اخسەربابا ھول و هراساندى اورهك

قاشین اویناتىدى بىر آن وەلۋەلە سالدى جانىما
 موبىتلا اولدو غمە گۈرئىنجە بىرىيانتىدى اورەك
 هر تەھەر غم كىدەرە مەحنەت و آزارە دۆزۈر
 دەلى دىوانە اولوب عاشقى جاناندى اورەك
 عشق بىر اوددو آلۋوودور هر زامان شىعەلەنىر
 آنلا-diym عشقىن اودوندا نىيە بىس ياندى اورەك

«عشق تبى»

ترک اندىب وار يوخومۇ مقصىدە عورىان گىتدىرم
 ايچىرى داغ جىنۇن سىينەدە وولقان گىتدىرم
 اوڈ توتسوب شىلەلەنىر بۇ دەلى ويرانە كۆننۈل
 سىيزلايىب آغلايىيان زار و پېشان گىتدىرم
 عقل و حكمت نەدى باشدان بوراخىب بىر دلى تك
 عشقدن الهام آلىب والە و حىيران گىتدىرم
 منى يولدان ائلەمەز رىنە دەلى دەلى دەلى دەلى
 نىيە كى مەھفل جانانە يە مەھمان گىتدىرم
 عشق رسواسى منم زاھىد مكارە دئىن
 نىيە كى مەھفل جانانە يە مەھمان گىتدىرم
 يوخ هراسىيم كى منه كافر و مولحىد دىيەلر
 تاپمىشام عشق يولۇن عاشقى جانان گىتدىرم
 عاشقىم عشق تېينىدە گىتجە گوندۇز يانىرام
 دردىندەم دەلى يىم دردىمە درمان گىتدىرم
 الى قولتوق باش آچىق كوى خراباتە سارى
 اوووجوم ايچىرە هدىيە دىلەر اوچۇن جان گىتدىرم
 هرنەيىيم وارسا بۇ دىيادا منىم جىسم لە جان
 اونودا محضرىنە وئرمەيە قورىان گىتدىرم

«دؤر دلوک لر»

دئديم آتا گنج ايكن قوجالدين
ايرکن سولوب خزان تكين سوزالدين
دئدى اوغلوم عؤمسور قويىدوم يولوندا
من قيرتالىب سن بؤيوپوب اوجالدين

xxx

دئديم آتا بىلەن نە تىز بوكولدو
باش آغارىب دىشلىر ھامى تۈكۈلدو
دئدى اوغلوم سن بىر كىشى اولونجاڭ
حىسىرتلىرىم اوره-يىمىدە يىوك اولىدو

xxx

اوشاڭ ايكن قوزو كىمى اويئارسان
 گنج چاغى يانار عشقة يانىرسان
 عؤمور كىچير يېردىن چتىن قالخىرسان
 سۈيلىه هاچان ياخشى پىسى قانىرسان

xxx

بىزىزم يېرده ئىللەر اوخور ترانە
 گۇر نە يامان ترسە دوشوب زمانە
 كچل اوغلان آدین قويوب زولفعلى
 چىركىن قىزا ھامى دئىير بىر دانە

xxx

بىر گۆزە ل قىز سوردو كىمى سئويرىسن
 قارا ساچىن الدە آلىپ ھۇرورىسن
 گولومسىنىپ و تىرىدىم اونا گوزگۇنسو
 دئىيم جىئىران باخ گۇر كىمى گۇرورىسن

xxx

کشگه منیم مین بیر جانیم اولایدی
 مین لر اوره ک سنیم ایچره دولایدی
 نازلی جئیران گیزلی نظر سالاندا
 او باخیشا هامیسی قوربان اولایدی

xxx

مثل ده وار توى ياس ايله قارداشدى
 بوداق اوسته تىكان گوله يولداشدى
 نهدن قارداش قانين تۈكۈر قارداشىن
 نىيە قايىل هايىل ايله ساواشدى

xxx

بو ائل سۆزو، چىخماز سسى بير الين
 بىرلىك اولسا دىرىپىسى وار هر ائلين
 ائللر اىھر وئرسە ھامى الـالـه
 گوجون آلاـر شاققىلداـيان هـر سـئـلين

xxx

تاماحلانىب يىه دوردون هر زادا
 نە دەيرى يئىشىمىسىن امىدا
 يايىش يالقىز يوخسول لارىن ئىندىن
 ئىيا مالى يقىين قالار ئىادا

xxx

بىر نظردىن كېچىرسىن آلما نىارى
 باشىين سالار يىشە چو خالسا بارى
 داغدان آشان سو دولدورار آلچاغى
 اوجا يىردىن سولار آشماز يوخارى

xxx

«قىشدا قار»

سېھلىر گؤئى توزۇنۇ، آغ بوروپور يئر اوزۇنۇ
داغلارىن تازە گلىن تك بىزەپپەر اوز-گۈزۇنۇ
نه گۈزە ل نۇمە آچىپ داغداكى چىل كەھلىك اوخور
باش قالىب قاردا پىچىلدىر نازىلە قىش سۆزۇنۇ

xxx

سۇپىرم قىشدا كى من قار بوروپىن گول بوداغىن
سانكى اوردا گۈزۈرم نازلى يارىن آغ بوخاغىن
يئىل وورار اينجە يارىن قىشدا يانار آل ياناغى
دويموشام من او سېيدىن سۇپىرم قىش سازاغىن

xxx

بىر نظر داغ دۇشۇنە بوسقۇ آچىپ آغ اتەيىن
گاه يىتىپ يئر اوزۇنە گاھدا آلىپ باغ اتە-يىن
گىزىلەدىپ نرگىس اوزون غونچەسىنى قار بوروپىوب
نه گۈزە ل خوش بزەپپەر قار چىچەمىي داغ اتەيىن

xxx

گىزلمەنېب بوغدا گولو قار باشىينا چارشاپ آتىب
 گۈزە لەيىب ياز چاغىنى، غونچا قار آلتىندا ياتىب
 قىش گونو گۈيىدە گونش آغ بولودايلىه ساواشىر
 گۈرسە دىب گاه اوزونو، گاه بولود آلتىندا ياتىب

xxx

سېھلىر قار توزونو، چايير چىمن اوستۇن آىر
 بىزەيسىر سرو آغاچىن باش گۈزونه پىرده سالىر
 او گۈزە ل قار چىچەمىي داغدا چىخىپ قاش-گۈز آتىر
 سوروزون اينجە گولو سوروز اوچون قاردا قالىر

xxx

سئورىم قىشدا قارى سانكى اونون شاختاسى وار
 ياز اوЛАР كن او قارىن گول-چىچەمىي فايىداسى وار
 گۈزلەرم قىسمت اولا قىش چاغىنى بىرده گۈزەم
 چونكى چىللە گىتجەسى سئومەلى بىر يلداسى وار

«یادا سالدیم»

باخديقجا قىزارميش اودا پارلاق ياناغين
 من يادا سالديم
 گۈردو كجه تازا غونچانى شىرىن دوداغين
 من يادا سالديم
 دوشدو كجه يىرە آى ايشىغى يار اوزونه
 سالديقجا نظر هر مارالا ناز گۈزونو
 من يادا سالديم
 اسىدېكجه يارىن ناز كولھىي گول نفسىن
 آخديقجا شلاله داغا اىستەكلى سسىن
 من يادا سالديم
 باخديقجا قارانىقلارا زولفسون قاراسىن
 گۈردو كجه اوزوندە خالىنى آى پاراسى

من يادا سالديم
 سالديقجا نظر كيرىيىه قلبىين ياراسىن
 گۈردو كجهه گۈزە ل قامتى سروين او جاسىن
 من يادا سالديم
 پروانە دە ياندىق جا قانىدلار او رەيى
 او چدو قجا گول او سته قوشابولبۇل دىلەيى
 من يادا سالديم.

«تئيله سين»؟!

بىر حاجى اۋۇز جىنسىنى آز ساتماسىن
يېغدىيغى مالىدا حرامى قاتماسىن

بس تئيله سين؟

مېز دالىندا اھىلەشىن لىر آلماسىن
رىشوهنى جىيىدىن آشاغى سالماسىن

بس تئيله سين؟

وارلى قارداش خالقى بىر سىير سويماسىن
يوخسولون ات يَا قانىندان دويماسىن

بس تئيله سين؟

رند و زاهىدلر ھامى اوزىدە تظاھور ائتمەسىن
ھم رياڭكارلىق يولۇندان گىتمەسىن

بس نېيلەسىن؟

بىزىزازىن آرىشىندا اسگىك اولماسىن
جىبلىرى مىندار پول ايلە دولماسىن

بس نېيلەسىن؟

بىر حكىم خالقى كۈكونىدىن چاپماسىن
مملكتىدە جور بە جور كاخ ياپماسىن

بس نېيلەسىن؟

باقدال اوغلان آغ سوتە سو وورماسىن
پول-پول اوستە حوجىرەدە داغ قورماسىن

بس نېيلەسىن؟

بىر بىزىرگان سوودادا قال قويماسىن
مظلومون قانىن اىچىب هئىچ دويماسىن

بس نېيلەسىن؟

زىگرىن مىزانسى آهىرى آشماسىن
ئروتى يىشىر گۈيدىن اوستۇن داشماسىن

بس نىيلەسىن؟

بالچى بالى آغ شىكىدىن سوزمىھسىن
صاندىغا پول دستە دستە دوزمىھسىن

بس نىيلەسىن؟

دلال اوغلان خالقى سۆزىدە اوزمىھسىن
كىسەننەن آغزىن پول ايلە بوزمىھسىن

بس نىيلەسىن؟

درزى يولداش پارچانى آز بىچمەسىن
اوغرولوقنان آيرى بىر يول كىچمەسىن

بس نىيلەسىن؟

صينىيى صىررافادان رىباخوار چىخماسىن
محتاجىن دىىىدىن بىناسىن يىخماسىن

بس نئيلەسىن؟

بىر يازار كى دوز يولوندان آزماسىن
بىش چىكىدىن اوئرۇ مطلب يازماسىن

بس نئيلەسىن؟

شاعرين طبىي جوشوب هەنج داشماسىن
يېل اسرىكىن اوز يولوندان چاشماسىن

بس نئيلەسىن؟

سەندىن اى «دالنىن» جاماعات قاچماسىن
اوخ دوروب سىينەندە خېجىر ساچماسىن

بس نئيلەسىن؟

«قارقیش»

گۆز لری آغلار قویان اوز گۆزه لری قان آغلاسین
 بیر عۆمۇر يانسین اورهەكىن سينەسىن غم داغلاسىن
 اوزلىرى سولغۇن ائدىن عۆمۈرونە بير گون گولمەسىن
 سينەسىن آلسىن كدر قلىيىنە شىنىك يىلمەسىن
 يالقىزى سورگون ائدهن اوز اولكە سىينىدە قالماسىن
 اوز دىيارىن بوشلاسىن يوردوندا مسكن سالماسىن
 مظلوما ظلام ائلىيەن ظلمسۇن اودوندا قايىناسىن
 درد اليىندىن های چكىب قائىندا غلطان اويناسىن
 غم بىناسىن تىكىدىرەن غىمنى فراجت تاپماسىن
 گۈنلەرى اولسۇن قارا شادىلېق بىناسى ياپماسىن
 انسانا محتىت سئۇن موحىتنىن آىرى اولماسىن
 قلبى يانسین هر زامان آرزى دىلكىدىن دولماسىن
 بىسى قارقىش ئاللىمۇن قارشىندا لازىم، دورما داير
 الـآىغان باغلايىب بويىسۇن بىندىن وورما داير.

«حالل چۈرك»

أخشم چاغى دىستر خانى آچار كن
 بىر نظر اشت ايچيندەكى چۈرەيە
 بۇ سورغونو اىرەللى سور اوزونلە
 نە آلىسان داشتىرىدىغىن امەيە
 آج قارانىن دويورماغا بىر كەرە
 باشقاسىينا بلکە يالان دئىبىسىن
 اويدوروبىسان دۆنە دۆنە اوزگەسىن
 يازىقلارىن يقىن حاقيقىن يئىبىسىن.
 ياخود چۈرك تاپماق اوچون سەحردن
 آخشاما دك بوللاۋ زەمىت چكىسىن
 ال-آياغىن دۆنوب قاراقبارا
 گىلدىر-گىلدىر امسك ترى توڭوبىسىن.

«مقصد پا خین دیو»

یارانمیشلار سلطانی سان
اهیلمه هنج آچاقلارا
اوغاندیرما انسانلیغی
قائین آخسا تورپاقلارا.

انسان دئمهم بیز کیمسه یه
دال دالانیر اوز قینـدا
بیز داملاجا شرف غیـرت
داشـتیر مایر آل قانـینـدا.

بیر انسان وار عؤمور بويو
یشیب ایچیر آرخاین جا
چالیر - چاپیر گنجه گوندوز
کیفر قارنی توخ دویونجا.

بىرى دە وار آل قانىلە
 يازىر حىات اليفباسىن
 ياشاتماغان ياراتماغان
 آچىقلالىيىر دوز معناسىن.

مقصىد ياخىن دىر انسانا
 يولدا دىزى سارسىلمايا
 دويغۇ دوشونجەسى بىر آن
 آنلاق اينام آيرىلماغا.

«پارلاق گونش»

کشگه گونش هئى چىرتلاسىن او فوقدان
 پارىل پارىل پارىل دايس ياتماسىن
 سئير ائيلەسىن ماوى لرىن سينەسىن
 قارا بولۇد دالداسىندا باتماسىن.
 اونا دئىين يالانىز دئىل ماوى ده
 گىچە او لموش ايشيق ساچىر آى قىزى
 او فوقلىرده ايشارانتى سايىشىر
 عشۇرەنىر سەحرىد دان او لىدوزو.
 نە اىستىلىك نە ايشيقلىك دوغرو لار
 سەحر ائركن گون باتماسا آل قانسا
 شاختا وورار طبىعتىن اورەيىن
 قارا كۈلگە اتك آچار هر ياتا.
 آھاي گونش سايىش ذىرە باشينا
 قوى چوروموش داخمالاردا نورالسىن
 يىال ياماجдан آپار سوپق شاختائى
 قويىما حىيات قونچالارى سارالسىن.

«قاتلى باخىش»

گۈزۈمە گۈزۈلرین ظالىم تىكىنـدە
 اوـرە كـدە ظـلـمـتـىـن توـخـمـوـن اـكـنـدـە
 گـناـھـسـىـز قـانـلـاـرـى يـنـرـه توـكـنـدـە
 نـىـنـه كـى گـۇـزـلـرـىـم قـاتـلـىـ باـخـمـاسـىـنـ؟
 اوـنـىـمـ عـىـرـضـىـمـه اـىـرـىـ باـخـانـدا
 اـئـوـبـىـمـىـ اوـبـامـى سـوـكـوبـ يـىـخـانـدا
 روـحـومـ وـ قـفـسـىـدـە دـارـدـا سـىـخـانـدا
 نـىـنـه بـو اوـرـە كـدـن قـانـلـاـرـ آخـمـاسـىـنـ.
 دـوـشـىـنـجـه دـوـغـىـمـ وـ لـاغـىـ قـوـيـانـدا
 وـارـىـمـىـ يـوـخـومـ وـ چـالـىـبـ سـوـيـانـدا
 قـانـىـمـدان بـادـهـلـرـ اـيـچـىـبـ دـوـيـانـدا
 غـضـبـدـن گـۇـزـوـمـدـن شـىـمـشـكـ چـاخـمـاسـىـنـ.
 يـورـدـوـمـوـن تـورـپـاـغـىـنـ اوـجـوـزـ سـاتـانـدا
 تـارـىـخـه الـ آـيـىـبـ يـالـانـ قـاتـانـدا
 يـازـىـمـىـ شـعـرىـمـىـ سـىـلـىـبـ آـتـانـدا
 نـىـنـه نـىـفـرـتـ اوـدـوـ مـنـىـ يـاخـمـاسـىـنـ.

او گۆزە ل دىيادا، جنگى سالاندا
 كۈرىمەلر آناسىز يالقىز قالاتدا
 انسانلار حىرتە غملە دولاتدا
 بوغمازىم اللىرين دىيىدىن سىخماسىن.
 زەلى تك يوخسولون قانين سوراندا
 او كىوزلر باشىينا كوبىغا ووراندا
 يازىغىسا يالقىزا دولاب قوراندا
 اللىريم كوكىسونه سونگو تاخماسىن.
 او حيات خاقىنىيى اللدن آلاندا
 دىليمە أغزىيمە ايشىگىل سالاندا
 هارايىم هايقىرىم ياساق قالاتدا
 قارقىشىم ظالمىن ئويىن يىخماسىن.
 دئىيرم ظالىمە ئاثلىن گورسى
 چاغلايان غىيرتى جوشغۇن كىنهسى
 چالاجاق تارىخىدە ظفۇر نەممەسى
 نىجە ئىللر اىدىب طغىان قالخماسىن.

«پۈزۈلما»

نەدەن آلچاغا اهىلىي ب دورورسان؟
 موختىت اوئۇندا بويون بورورسان
 نىيە اۇزۇيۇن اۇزگەدن سورورسان
 آخىن سەنە انسان دەيىبلەر انسان.
 ھەر انسانىن ووقارى مەلىيى وار
 ووقارسىيىز انساناتا اولماز اعتبار
 آلينا مەلىيى اونانە قىالار
 انسان نە بىر توربا اتدى نە دە قان.
 آغىر صەدە جومار درىن دىيىزە
 اىچى بوش حوبابلار چىخارلار اوزە
 نارىن كۈلك اوئۇندا چۈئۈر دىيىزە
 سەنە صەدە اول يېرىنىدە دور دايىان
 اۇزۇندان آلچاغا باش اىمەرسىن اىمەر
 سەنە دىيىا عيمەرتىن وئىرلىر
 بىش اون گون تاپارسان يالانچى دە بىر
 پۈزۈلما حوباب تىك آماندىر آمان.

«خبر»

هارای دوشدو دار آغاجی قورولار
ظالمین بوی نلارین وورولار
کۆچور داهما ظلمت يئرین اوزوندن
عـالـتـيـنـ آـغـ بـايـاغـينـ وـورـولـارـ
موکافاتـاـ چـاتـيرـ اـهـيـرىـ اوـغـروـلـارـ
سـعـادـتـلـهـ يـاشـايـاجـاقـ دـوـغـ روـلـارـ
حـاقـ يـىـمـسىـ چـاتـاجـاقـ اوـزـ حـاقـقـينـاـ
قـانـاـ يـىـرـدـ دـولـماـيـاجـاقـ بـاسـغـريـلـارـ.
بوـ خـبـرـدـنـ سـئـونـجـ آـلـدـىـ اوـرـهـ يـىـ
آـچـدىـ آـيـدـىـنـ آـرـزـيـلـارـىـنـ چـيـچـهـ يـىـ
هـامـىـ دـؤـزـمـوشـ دـانـ اـولـدـوزـوـ چـيـرـتـلاـسـىـنـ
كـيمـسـهـ دـاهـاـ يـومـمـادـىـ گـۈـزـ بـېـبـهـ يـىـ
ئـجـەـ چـىـكـىـبـ يـىـفـدـىـ قـارـاـ اوـرـيـهـ يـىـنـ
يـئـرـهـ سـالـدـىـ گـونـشـ قـىـزـىـلـ اـتـىـهـ يـىـنـ
توـپـلـانـدـىـلـارـ يـازـيقـ يـوخـسـولـ مـئـدـانـاـ

گۈرمۇش ھامى اوردا دارىن دىرىھىين.
 چىرىنىيەردى كۆكـولاردى اورهـكـلـىـر
 دوغولـوـرـدـوـ سـانـكـىـ آـرـزـىـ دـىـلـكـلـارـ
 دـىـاـنـمـىـشـىـدىـ يـازـيقـ يـالـقـىـزـ مـظـالـوـمـلـارـ
 ظـالـمـ لـرـىـ بـلـكـهـ دـلـرـاـ چـكـلـارـ.
 أمـماـ حـايـيفـ اـيـشـ تـرـسـىـنـهـ دـولـانـدـىـ
 آـيـدىـنـ اوـلـدوـ كـتـچـمـىـشـ خـبـرـ يـالـاتـىـدىـ
 دـارـ آـتـىـنـدـاـ قـانـ سـورـانـلـارـ يـېـرىـنـىـهـ
 دـوـشـونـجـهـلىـ يـېـرـ ضـيـالـىـ دـىـاـنـدـىـ.
 يـېـنـىـهـ آـرـزـىـ اـورـهـ كـلـرـدـهـ قـالـاتـىـدىـ
 يـېـنـىـهـ نـاـحـاـقـ قـانـلـارـ يـېـرـ جـالـانـدـىـ
 قـارـاـ قـىـرـوـولـىـ ظـلـمـتـ آـلـدـىـ دـىـيـانـىـ
 دـىـيـاءـ ظـالـمـ مـورـادـىـنـاـ دـولـانـدـىـ.

«اۋازلەم»

سەئىنج اۇتھرى، غىم ابىلىكدىر بىزىم يىرددە
سىنەلر دولموش آها اورەك لر دولوب دردە
ماھنى لار اولموش آغى، نەممەلردىه اوخشاما
گۈرەسەن دوداغا، گولوش هاچان گلر بىرددە؟

«گئچك اىيىد»

هر دۇبىشچو قىر آتىنا مىنەنمىز
 كوراوغلو تىك آرخاسىينا سىينىمۇز
 قايىغى چكىپ ئىل غىمىنە قالماسا
 حاق سۆزۈنو خان پاشا يادىئەنمۇز.
 هر قوجاق كى ورنىدىلى ئاتانماز
 قوج نبى كىيم قان سورانا باتانماز
 دردى غمىنى حسەرتلىرى دويماسا
 داش قايىالار دالداسىينىدا ياتانماز
 هر اىيىدكى گوجلو بابك اولانماز
 ظلمكارى تخدن يئرە سالانماز
 ظلمە قارشى دوروب قانسا باتماسا
 تارىخ بويسو أدلىم اىيىد قالانماز.
 نسىمى تىك ال گۇتۇرمۇز جانىندان
 سوپولماسا دريسىينىدن قانىندان

آیاق يالىن كوتلەلرى آنماسا
 ائر قالماز شۇھەتىندن شەتىندن.
 هر اوغول كى دار باشىنا چىخانماز
 باغان كىمى بويىسون دارا تاخانماز
 اوندا وطن تورىلاق عشقى لوماسا
 ظالم ائسوين افز باشىنا يىخانماز.
 هر كىشى ده آل قانىندا بويانماز
 ستار كىمى دۈپۈش لىرده دايىنماز
 درد اىچىننده بوياباشا چاتماسا
 دوشىمنلىرىن گۆزۈن تۈكۈب اويانماز
 سىنە «دالغىن» اىسىدلەن الھام آل.
 اينام سىزىلار اورەيىنە قورخۇسا
 قوى تىترەسىن ظالم اودلو سۆزۈندەن
 دوزگۇن ياشا شرفلى اول شانلى قال.

«عشق معنایی»

کلمه کلمه سؤزلوکلری او خودوم
 سانکی دویسوم عشق هائسی معنادا
 آنلاديم کى اوزو گئتىش سؤزلوکدو
 هرنە اوندان معنا آلىر ئىدادا.

«بؤیلە قایدا بؤیلە قرار»

بیلەم نە معمادارى بىو دىيادا نە حکمت
 كىيم بؤیلە يازىب قايىدانى قويىمۇش بىلە سىنت
 يوخسول ياشايىر هر گئچە گوندوز غم اىچىننە
 عۆمۇر باشباش درد و بلا ذىللەت و موحنەت
 وارلى نە تۈكۈر قان تەرى نە ال دە قابارى
 او موقته يېيىر ، موقته اىچىر هر نەيى راحت
 ظالم حىاسىز چال چاپ ائدىراۋۇزگە مالىندان
 كىف چىكمەدە قويىمۇر قالا بىر ذەجە حىسرت
 آغ گوندە ياشايىر بىئىنى قالىن قانمایان انسان
 فرزانەلەر اما چىكىرى بوللاو موصىيت
 هر جور بلايى دردە دۆزۈر اوزسوز اوتانجاق
 سىيرتىق حىاسىز دا چىكەجك عۆمۇرۇدە لەذت
 كىيم بؤیلە يازىب ظلم لە بىو قايىدا قرارى
 شادىلۇق وئىريلىب وارلى يىا، غم يوخسولا قىسىت

بو سورغۇنۇ سوردوم دىيە فزانىه بېرىنىدىن
 سىن آج بۇ معمانى آچىقلاندىر ئىلت
 او سوئىلە دى كى يازمايىب ھەنج كىم بۇ قرارى
 نە قايدا قويولموش نە دە اولموش بىلە سىت
 انسان دى كى ظلم ائىلەيىر اۆز نوعونە هەر آن
 دىيَا ائوى بۇ ظلمنى اولموش قارا ظلمت
 بشن گون بۇ يالان عۇمۇر بىلە سورمه يە خاطىر
 يالقىز يازىغا گۈر نە ائدىر ظلم و جنایت
 دىيَا ائوى بنىزىر او زامان گوللۇ بەھشتە
 انسان اۆزو تك انسانا اىتسە بىلە خۇمت
 آسىودە سعادتله ياشار دىيادا انسان
 گر قلىينە زىنت وئرە عشاقىلە محبت
 «دالغىن» يىش آچىب شعرلىرىن خالق اورەيىنده
 بوندان بىلە دوزگون لر او خورلار سىنە رحمت

«اینام»

شىرقى انسانلار اينىام يولۇندا
نه باشىيندان ، نه دە جاينىدان قورخار
سون داملا قان دامارىنىدا قالىنجا
اولوموندە گۈزلىرىنە دىك باخار

« يولچو»

قورخوتماين منى آجي اولومدن
 اورهيمىدە اميرىدلر تالانمايىب
 آيدىن گلەجەيىن ھەوهەسىنەيم
 آرزىمىين چئشىمەللىرى بولانمايىب.

حیات بىر درىن دىز اولورسادا
 ال چاتماز قىئى سينا چاتاجايام
 قورخوم يوخ كوشولدايان دالغا سىندان
 ايشىقلى ساھليه ال آتاجايام.

بايردا بىر يالىز آغاج اولسام دا
 كۈكۈم اوستە دايانيىب قالاجايام
 اهىلەرم قاسىرغا، دومان اۇتوندە
 يانقىن تورپاغا كۈلگە سالاجايام.

بۇنو كوشۇلدايان سىئىللر دە بىلسىن
 قابا داش كىمى يېرىمدىن اولمارام
 شېھلىرىنىدىن جانىيم اىسلامنىسادا
 هئچ زامان قارا قورخويا دولمارام.

سحره دئىشىم دايىان گىتمە سەن
 قارىجىق گىتجەننин عۇمۇرۇ آزدى آز
 اوْتوب گىشىدەجىك دومانلى گۈنلەر
 گىلەجىك يىنە گۈلچىچىكلى ياز

حیات داهما باللى بىر كوبە دئىيل
 شىرىپتىلىك امەسىن اونىدان دويونجاق
 مىن لرجە آجىلىق ھم چتىين لىك لر وار
 اۇنونىدە دايانىب دؤيوشىمك آنجاق

ھر آددىم باشى ائتىش لر يوققوشلار
 يالىزى گۈل يوخ چاپىرلار تىكانلار وار
 سانما حباتى سەن آرخاين، دىيىنچ
 ھر يولدا توزلى تورپاقلى دومانلار وار.

بۇ يەوللارين يورولماز يولچوس—ويم
 نە قورخوم وار تەلەوكەدن خطىردىن

چىكىلمىرم گىچە قارا شىجىلردىن
آرخايىنام پارالاق ايشقىق سەحردىن

دوغۇرۇ يولچۇ قورخماز تۈزلىو يوللاردان
أجيلىقىسا آجيلىقىسا دۆزسۈن گىركى
سارسىلماسىن چىتىنىلىك لىر قارشىنىدا
جانىنىدان باشىنىدان ال او زسۈن گىركى.

حىات يولسو اولسا دومان كولكلى
دومانلى ھاوايىدا دايامىاق گىركى
منصور ساياق دار آغاچى بويۇنۇدا
آلنى آچىق آلىشىب يانماق گىركى

ئىلييرەم عۇمۇرۇ سورونە سورونە
آياغىمما سۈپەتىپ دايامىشىم
آرخالانمىمام مۇختىمە، آلچاغا
انسانانم انسانلىقىغا اينانمىشىم

دەمەرم قانمايان ئۆزى ئۆزى ئۆزى
اورەك دردىمە يەالوارا يەالوارا
سىيتقاپىب سىيزلامام آلچاق اۇنۇندە

بۇغازىم دان اهىمەر چكىلىسىم دارلا.

ھېنج نەدن قورخوم يىوخ بو ۋىيادا
بىر عدالت سىز لىك قارا ظىلەندىن
سارسىلىير روحوم كۈورەلىرىم اورەيىم
بىر ناحاق قان، بىردى ناحاق اولومدىن..

أتىالار دەميشكەن شىرقلى اولۇم
آلچاق عۆمۈر سورمەدىن ان گۈزە لدىر
انساندا شرف، كىشىلىكى اولماسا
سانكى بىر قوخوموش توزلۇ خىزەلدىر.

«دوشونجه مالقارا»

وارلى دىئەر ماليم پولوم ثروتىم
عۇئمرو بويىو منه وئىرىب افتخار
من دىئەرم گۈزە ل دويىسو دوشونجم
باغيش لايىب منه شرف اعتبار.

بىر بوغداجا مالقاراسىين آرتماغا
مىين فيتنەيە مىين دولابا ال وورار
قان آخىدار سو يئىنە دىيادا
اۋزو كىمىنى انسانلارا تورقورار

نە وارىمسا اورەيىم دە محبت
پايلاشىرام قوهوم قونشۇ قارداشا
جانى چىخار وارى چىخسا وارلى نىن
كۈلگەسى دە دوشىز قابا بىر داشا

گووهنمە سىن بىو دىيانىن مالىنى
اونو تو توب سىندىن يقىين آلاجاق
تكىجە گۈزە ل دوشونجەلر ابدىلىك
انسنانلارين اورەيىن دە قالاجاق

«حضرت تونقالی»

هوندور-هوندور داغدان اوجا
 اورهیم—دە حسـرـتـیـم وار
 زامـان ياشـینـدان ان قوجـا
 آجـى كـدرـمـوـحـتـیـم وار.
 حـیـات يـوـکـوـن دـاشـیرـدـیـقـجا
 كـؤـنـولـدـه نـیـسـگـیـل يـوـرـوـیـور
 گـونـوـ آـیـا آـشـیرـدـیـقـجا
 اورهیمـی غـمـ بـورـوـیـور.
 دـاهـا يـورـغـون آـیـاـقـلـارـیـم
 عـومـور يـوـلـونـدا يـورـوـلـوب
 قـابـارـالـیـم بـارـمـاـقـلـارـیـم
 هـنـجـ بـیـلـمـهـدـیـم نـهـلـرـ اوـلـوب
 آـشـدـیـم عـومـور دـوـنـگـهـسـینـی

نفسى لرىم دوشىدو سايانا
 گۈرۈم ساچىن آغ دىنهسىن
 بىلەيم بىزىر داهما يايما
 كۈچىدو زامان دالداسىينا
 آجي شىيرين خاطيرەلر
 باخىدىم عۆمۇر آيناسىينا
 اوئىن گۈنلەر هاچان گلىر
 آخىدى گۈزۈمىدىن بىر گىلە
 گوزگۇدە دئۇندۇ آل قاندا
 كىرىنىدىم بىو نىسگىلە
 اورەك قالىدى يانسايانا

«بارىش»

بارىش سانكى ايشىلدايان گونشدىر
شىلەلەزىب نور آلىر اوندان حيات
دؤيووش يىر قارا دومانلىق گىچەدىر
دوغۇلۇر باغرىندان آجىلىق ممات.

«سەنە سۇزۇم وار»

أى اورمۇنون نىاز مىسارالى
گىزمە منىدىن سىن آرالى
بىرىر گۈرۈشە قۇوى قىالى
سەنە چوخلۇ سۇزۇم واردى.

آل داراغى تىڭى دارا
بىـاغـرىـيم يـسـارـاـيـىـلـىـه يـسـارـاـ
جـانـىـم قـورـىـانـاـيـىـنـجـىـه يـسـارـاـ
قـسـارـاـ تـىـڭـىـدـه گـۇـزـۇـمـ وـارـدىـ.

خـمـارـاـ گـۇـزـلـرـ سـۇـزـۇـمـ وـزـهـ
وـوـرـولـمـوـشـ ئـامـ آـلاـ گـۇـزـهـ
نـەـ وـئـرـلـىـرـ يـسـالـانـ سـۇـزـۇـمـ
گـۇـزـلـىـنـىـدـهـ اـيـىـزـىـمـ وـارـدىـ.

کوسـمه منـدن گـل بـاریـشـاق
 قوشـا دـورـوب بـیـر دـانـیـشـاق
 عـشـق اوـدونـا بـیـز آـلـیـشـاق
 بـو يـانـمـاغ اـدـؤـزـوم وـارـدـی.

سـالـما منـى قالـماـقـالـا
 قـوـيـمـاـقـالـیـمـ حـالـدانـ حـالـا
 نـه دـئـیـرـسـنـ نـازـلـیـ بـالـا
 جـانـ اـیـسـتـهـسـنـ يـوزـومـ وـارـدـی

سـنـ سـیـزـ عـوـمـورـ اوـتـورـ قـوـلـایـ
 کـؤـنـوـلـ يـانـیـبـ چـکـیـرـ هـارـایـ
 گـؤـزـلـوـرـ سـنـیـ هـرـ گـونـ هـرـ آـیـ
 اوـرـهـیـمـ دـهـ کـوـزـومـ وـارـدـیـ.

«وطن»

چېرىپىنېر اورەيىم وطن عشقىنە
سئىر ئىدر كن يال ياماجلى داغلارىن
قول قاناد آچىر قوش كىمى سىنەمەدە
گزىب دولاناندا ياشىل باغانلارىن

ايىزى وار آجى شىريين آنىلارىمەين
وطنەين قارىش قارىش تورپاگىندا
وارىمەى، وارلىغىمەى، حىاتىمەى
بسەلەيىب آنا كىمى قوجاغىندا.

دوغولوب بىو آتمىشام اتىھەينىدە
كۈرپە كىمى سود امىشىم وطندىن
ايلىيىم، سومويم، قانىمىدىر وطن
اونۇدمارام چىخسا جانىم بىندىن.

يادىمىدارى يېر شىريين يوخو كىمى
كۆچەدە يىخىلىب آغلائىان چاغىم

گاه تورپاغینیدان حامام پوش دوزه لدیب
گاھدا بیر یارامی باغلایان چاغیم.

نه گئجه‌لر اولدوزلاری سایاراق
ماوى تاغینین آلتینىدا ياتميشام
سو ايچميشىم دوم دورو چايلاريندان
اودوملو چۈرەيىندن بسى أتميشام.

وطنین هىز بولۇمۇ هىز بوجاغى
عارىيم ناموسوم شرفىم دىسر منىم
تورپاغىمین شانى باش اوچالىغى
يئر كورەسىنده ھدفيمىدىر منىم.

هر يابانچى خور باخسا وطنىمە
بىاداق وورارام ئىننە بويىنونا
كىچىرم جاندان تۈركىم قانىمى
گىرمەسىن اۋزگەلر وطن قويىنونا.

«دۇغۇرۇ معنا»

بىر انسانىن عۆمۈر شامى سوئىزكەن
 ھامى دېىمەر دۇيا يالان دېيادى
 من دېىرم بىز كەچرى يولچوييوق
 يوخسا دۇيا دۇغۇرۇ قالان دېيادى.

«بیر آز اوغان»

اوغانميرسان اوزگه مالين اوژون اوچون مال انديسن
 موقفه يشره يئيىب ايجىب بو دنيادا حال انديسن
 ريشوهنى خالقدان آلىپ ثىروهتىنى چوخالدىسان
 ال سىيز-آياقسىزلارى سن، آلدادىسان قال انديسن
 هر كيمه سن يالان دئىيب هر نەيە سن آند ايجىسىن
 سئىچەنلى بولبۇل يېرىنە بىزەندىرىپ آل انديسن
 گاه اھىيلىپ گاه دوروسان يالتاق ائتىرسن هر كيمه
 تورقوروسان اوزگەلەرە سن او لارى آل انديسن
 تسبىح اليىنده فيرلانىر مكر و رىيا اولوب ايشىن
 اوغانميرسان قارتوبويا شىكرا قاتىب بال انديسن
 نە فايىداسى قالاق-قالاق مالين پولون چون ھامىسى
 يېتىيملىرىن مالين يئيىب يوخسولو اغفال انديسن
 چارەسىزە رىبا و تۈرىپ قائين سورورسان زەللى تك
 يالوارىپ سىيزلا يَا اھىيە، تىز دىلىنى لال انديسن
 سورگون ائتىرسن مظلومو داغيدىرسان وار يوخونو
 حسرت و غمدىن يازىغىن قامتىنى دال انديسن

سن کې اۇزون عۆمۈر بويو فيتنە و شر او جاغىسان
 بىس نىيە لىنت او خويوب شىطانى تىمىثال ائدىسن
 يو خدو اور كىدە هەنج سىنин عشق و محبت دن اثر
 گۆزە ل اميد آرزيلارى يېتىشىمەميش كال ائدىسن
 چو خلارىنىن اثوين يىخىب يېتىم قويوسان او شاغىن
 مالا خاطىر گۈر نىتجە سن فيتنە و جنجال ائدىسن
 چو خلارى آج تاماز زىدير فقر و فلاكتىدە ياشىر
 سن پولو پول اوستە قويوب داغ كىمى تونقال ائدىسن
 او تانميرسان اوز آدىنى سىن ھله انسان قويوسان
 عېش يېرە نفس چىكىپ ڈىيانى اشغال ائدىسن
 نە آنلا دين انسانلارى نە دوشوندون انسانلىقى
 انسان كىمى ياشاماغا گۈر نىتجە اهمال ائدىسن
 سانما عۆمۇر او توب داها سىنە چاتارسان مورادا
 بوردا دوزو او زىگىنى يوخ، سىن او زويون قال ائدىسن
 دىنلەمە دين شان حياتى دوشونمە دين بو وارلىقى
 انسانلىقىن گۆزە ل آدىن گۈر نىتجە پامال ائدىسن.

«سوکوت شوشەسی»

سون باھارین بیر گون آخسام چاغیندا
 سوکوت ایله او تورموش دوم دیز به دیز
 خیال قوشو گلیب اولدو قول بویون
 سیخیتى لار او ره يىمیده سالدى ایز.
 باش ذیروهده گونش سارى تئل لرین
 ایسو-ایو آچىب بیر بیریندن آپىردى
 او ز دۇندرىب بیر او تانجاق قىز كىمى
 ساچاقلارين داغ دالىندا دارىردى.
 دەلى كولك آلابولا بولود دان
 او فوقلەرە قارا اوپىك چكىردى
 بىوداقلارين چىپلاق يالىن قولۇندان
 خىزلەرى درىب يىشە تۈكۈردو.
 آستا-آستا سوکوت آياق آچىردى
 سولفون ياماج، بوزقىرلارا، چۈلەرە
 داغ درەل بورون وردۇ سوكوتا
 نەلەر گلمىش شاققىلدايان سئىللەر.

قىنامايىن منى اهىم سؤيلەسىم
 حىرتلى اىدىم بىر قارقانىن سىسىنه
 محتاجىدىم بولبول يوخ كى سئىچەننин
 نارين نارين جو كولتۇ تىمىتەسىنە.

دارىخاركىن بىو سو كوتدان قىش قىرىدىم
 آى انسانلار هاراى سالىب چاغىرىن
 نە قدرسە سىنىزدە پىيس اولسا
 بىو سو كوتا سون قويىماغا باغانرىن

اوندا كۈچوب گئدر سولغۇن سون باهار
 گۈرهە يېك ياز گۈنلەرين قاباقدا
 بىر شاققاناق چكىن سو كوت پارتلاسىن
 انسان اولرى يقىن بىر سوم ياساقدا

«اله دوشمز»

چي خما يازى يا جؤللىرى بېھودە دولانما
 بو يېرده جانىم گوللو گولوستان الله دوشمز
 آختارما ياشىل يال ياماجى داغلارى گرمە
 بو ساحده بارلى مئشە، اورمان الله دوشمز
 سۇلغۇن بوداق اوستە اوخويور يېر قاراقارقا
 نە بولبۇل مستانە نە طرلان الله دوشمز
 داغ-داشدا اولور قوردايلە تولكۇ گىتجە گۈندۈز
 هىنج كۈرپە مارالى يا بالا جىنiran الله دوشمز
 بايقوش باغىريردام دووار اوستە گىتجە يارى
 شان نەمە-يە يېر يوخ داهى مىز قان الله دوشمز
 نە چىشمە شىپىريلدىر نە آخر داغدا شلالە
 چايلاڭ قورو يوب دالفالى اوكيان الله دوشمز
 افسوس كى ياشىل باغلار اولوب ساب-ساري سۇلغۇن
 هىنج يېرده گۈزە لىك داها آسان الله دوشمز
 ائى شىئىخ چىراغىلە گىرىپ شەھرى دولانما
 آختارما داها سئومەلى انسان الله دوشمز
 ئىيا مالى مئعيار محبىتى صەفادى

افسوس دوشونن دىلىر جانان الله دوشىز
 هر كيم اوزو تك انسانين ايستير باشىن ازسىن
 عشق ايله شرافت هانى وجدان الله دوشىز
 بىش گونلوك عؤمور سورمه يه انسان نهلر اتمىش
 اينصاف و موررووت اولوب ايمان الله دوشىز
 هر كيمسيه يه صحبت آچىسان صدق و صفادان
 افسوس كى دئىير چاپ بئله دوران الله دوشىز
 هر كيم نه ائدىر سندە قارىش دينمە دانىشما
 گل مىين دوهنى سور بئله كروان الله دوشىز
 عشق ايله محبت سۇزۇو افسانە ناغىلىدى
 سور سن زەلنى تك اوزگە قانىن قان الله دوشىز
 ترک ائت داها سن اودلۇ غزل يازما بۇ خالقا
 قاچ پول دالىجا نعمت اللوان الله دوشىز
 آز وارلىيا توققۇش يازىيغى يوخسۇلو بوشلا
 يوخسۇل گۈتسۈرۈب دىيانى اعيان اليه دوشىز
 دالغىن داها سن اودلۇ غزل يازما بۇ خالقا
 شعر اھلى بوجون بىر دە غزل خوان الله دوشىز
 بىرده گۈرەسەن جىردى سىنин شعرىنى قانماز
 سوندان داها بۇ دفتر و ديوان الله دوشىز.

«شاعر اوغلونا اویود»

ای اوغول آج گوژه لری دقتله بو دورانه باخ
 بیر نظر قالدیر باشی سن هر یئره هر یانا باخ
 چیخ ائویندن بیر سحر خالقین ایچیندە گز دولان
 سئیر ائله بازار ایچین بیر حوجره و دوکانه باخ
 حوجره‌ده گوئر شئیخ و زاهد، حاجی و بازاری‌نى
 سورما کى کیمدیر اولار، سن بیر بئله عنوانه باخ
 سامماکى هر حوجره‌ده بیر عادیل انساندیر دوروب
 مال و ثروت اولکەسیندە قان سوران انسانه باخ
 باخما آرشینجا قارا تسبیح الیندە فیرلانیز
 آغزین آجدیقجا کلامیندا یالان دستانه باخ
 نئیلیرسن یوخدور اولاردا ذره‌جه علم و سواد
 سن حرام پولدان شیشیب قارنی ینکه انسانه باخ
 هر ماتاحدان حوجره‌ده ائوده قوروپیلار داغ تکین

گیر انویندە حاجینین او محفیلى شاھانه باخ
 او انسوی گۈرجىك اولۇر قصرى خۇورنق شرمىسار
 ائو دىمە بىر گول چىچكلى روضەي رضوانە باخ
 سورسان اوندان ائى حاجى هاردان گىيردىن ثروتى
 تئز دىئەر كوفر ائتمە هئچ او قادر سبحانە باخ
 گۈر نىچە قات-قات سالىدىر ائودە فرشى خالچانى
 مطبخىنده او قىزىل قابلار قىزىل گولدانە باخ
 بىو آغا بىو ثروتى آننىن تىرىلە يىغمايىب
 ائى اوغۇل ياتما آيىل بىو موقته خور اعيانە باخ
 اوغرولوق يولدان سوپوب خالقىن جانىن ھم وارلىغىن
 يوخدو اوندا ذە انصاف سن قارا وجданە باخ
 چىخ بازاردان بىر كارە عبرت اىلە ائى نظر
 دستە دستە خونچادا سىگارساتان اوغلانە باخ
 سورسان احوالىن دىئەر سىگىز باشام بىر ائودە من
 دردىن آنلا گۆزلىيندە حسرت و حرمانە باخ
 آرزىلار، اىستىكلرى نىسگىل اولوبىدور بىر عۇمۇر
 بىر دە سن تەحقيр اولۇنمۇش او اىسىد أصلانە باخ
 هر گونون مىن دردىنە او گىنج اوغۇل أخشام اندىر
 آج يىرارلى سىينەسىن باغرىنداكى آل قانە باخ
 گىل ياناشدىر بىر عەدالت ئىتىاسىندا اوز-اوزە
 ھم يازىق يوخسوللارى ھم صاحبى مىليانە باخ
 بوندا انسانلىق شرافت ھم صداقت وار يقىن

اوندا زهد ايله ریا چوخلو يالان ايمانه باخ
 اوندا ثروت اولماسا مئهر و موحبيت وار يتنه
 حاجي و بازارى ده اميرى آشان ميزانه باخ
 بسى بازارين ايچى چيخ بير خياباني دولان
 شهرى گزديكجه اوغول دؤورونده کى ميدانه باخ
 بوينو چينينده دوروب مئيادا مين لرجه جاوان
 گز دولان بتللرلينده فھله و دھقانه باخ
 ال يارا اوزده قارا قينچلار قباردير هر زامان
 هر بيرينده مين دن آرتيق دردى بي درمانه باخ
 فقر درديندن قاليب ائوده سارالميش قيزلاري
 بيرده خسته آروادا سن جان به سر اوغلانه باخ
 وارلى بو ڈيادا هم موفته يئيب موفته ايچير
 يوخ يازيق يوخسولا بير زاد بير بئله نوقسانه باخ
 پول گوجوندن وارلى نين هر يئرده واردير ھرمتسى
 يوخسول آچسا آغزىنى عالم دئىمەر نادانه باخ
 ائى اوغول آلدانما يوخ سن بو يالان ظاهرلره
 انسان اول انسان ياشا انسانلىغا انسانه باخ
 هئچ يئمه حسرت کى بير بازارى تك عؤمر ائتمه دين
 بير نظر قيل ڈيابا عاقيل كىمى فرزانه باخ
 عؤمرو سور باشدان باشا آزاده بير انسان كىمى
 ترك قيل حيرصى تاماھى من دئىهن دستانه باخ
 دور داييان داغلار كىمى حيرص و تاماج قارشيندا سن

بىر نظر قىل چىككوش آلتىندا دۆزىن سىندانە باخ
 ٿروتىن آرتىدىقجا بىل روحون اوilar فاسىد سىنىن
 چۈن گىرى باخ كىچمىشە خاقانى باخ سلطانە باخ
 هئىچ كىمە ئىيا مالى ٿروت ابدىلىك قالمايىب
 آج حقىقت گۈزلىرىن بىرده درىن دورانە باخ
 «دالغىن»نى ياددان چىخارما شعرلىرى معنالىدىر
 حاقدى آختارسان اوغۇل بو دفتر و ديوانە باخ

«کیم»

سوروشموشدون کیمم؟ سنه یازیرام
 نه ساوالان نه سهند تک داغام من
 قان سوران، آجى، کسگین قنیم
 امکدارین اوتوندە تورپاگام من

ناکیشى نین آغاسى دا اولماراتام
 موختىن کۈلگەسىنده قىسىلماام
 مرد اوغولا سانكى قارا قول اولسام
 نامىدلرىن اوتوندە هئچ سارسىلماام

ازل گونىدىن ياشايىشىن معناسىين
 دوزگون دوستلوق محبتت ده آنميشام
 اوره يىمىدە نىفترت ايلە كىنەلر
 عشق اوباسىن يىخانلارى دانميشام

سوروشموشدون کیمم سنه دئىيرم
 سئويرم کى انسان کىمى ياشايام
 سينەم دولو دنيز-دنىز سئۇگى دن
 يانسار عشقى اوره يىمىدە داشايام

«اوشاڭ شىلتالىغى»

بىر اوشاگى گۈرۈم ئاتى ياشىندا
 آتاسى لا گلىر دۇنگە باشىندا
 فيزلانىردى گاه ساغا گاھدان سولا
 گاه دايانيسب گاھدا دوشوردو يولا
 گاه اوتسوروب گاھدا بىردىن قاچىرىدى
 گۈزۈن يومسوب گاه اللرىن آچىرىدى
 او هرنەيى گۈرجىك بىر ال ووروردو
 آتاسىندا اونسون آدىن سوروردو
 گاه آنيلىسب دام پاجايىا چىخىرىدى
 گاه ازدىريسب اوزۇن يىشە يىخىرىدى
 گاه اوزانىسب تورپاق اوستە ياتىرىدى
 دووار اوستە قارقايا داش آتىرىدى
 شىلتاق اشىيسب بوزوردو گاه گۈز قاشىن
 گاه تۈكۈردو داملا-داملا گۈز ياشىن
 آتا اونسون شىلتاقلىغىندا دارىخدى
 اوشاگىنinin قولاقلارين بىر سىخىدى
 او اينجەيىسب اىچىن-اىچىن آغلادى
 بىو درد اونسون اورەيىنى داغلادى
 او كۈرپەنئىن گۈز ياشىلارين دىنلەدىم

کؤوره له نیب اوره ک دولو اینله دیم
 آتاسینا ساری گئدیب یاناشدیم
 نیبه دؤیدون سن او شاغی سوروشدوم
 دئدی سورما اوره بیمده نه لر وار
 گئر نه یامان اولدوم بئله گیریفتار
 یشیرمیشم عـؤمرو کدرلے باشا
 زحمت ایله کؤربه دولوب دور یاشا
 او هر نه بی گئرجک ائدیر شیلتاغین
 گرک اولدو اونون بسوروم قسلاغین
 دئدیم نه دن اوزگورلویون آلیرسان
 بامباچانی گفز باشینا چالیرسان
 سن کؤربه کن بو يوللاردان گئتمە دین
 بو سایاقدا شیلتاقلارдан ائتمە دین
 آتان سنی او شاق ایکن ووروب مو؟
 هئچ بوش یتره قسلاغینی بوروب مو؟
 بیر گون اهیر سنی ووروب دؤوبدو
 آجیقلانیب یامان دئیسب سؤوبدو
 یقین آجى خاطیره لر واریندی
 کؤوره لیرسن یادا دوشنده ایندی
 او شاق سانکی بیر قوزودور ڈیادا
 اویناخلا ییب باش او زادار هر زادا
 بیر جه دوشون اونو نه دن وورورسان

حئیوان سانىب قولاغىنى بورورسان
 سانما شىرىن خاطىرەلر ساخلايار
 سىنى بىرده مختاله يوخلايار
 آتا منىم سۆزلىرىمى آنلادى
 پشمان اولوب اوزون آرتىق دانلادى
 كۈرپە سىنى اوپوب باسىدى باغرىنا
 دئدى سىنىن قوربان اولوم آغرينا
 سوندان دۇنوب اوز يولوما قايىتدىم
 سئۇينىرىدىم بىر بىلمىزى اوياتدىم

«حکمتلى سؤزلر»

بو ڏئيَا سسلی کولو گليرسن.
سس سميرسيز بير آن کوچوب گنديرسن
سن گئي پاين قارا تورپاق کفن دير
نه سبden چوپه تاماه انديرسن.

بو حکمتی سؤزو سیزده دینله یین
هر انسانین عؤمرو ایکی بؤلومدور
چالیشماقдан دهیرلینیر هر حیات
حرکت سیز عؤمفور سانکی اولومدور:

يىئل اسندە سۇئىود تكىن تىتىرە بىب
تتىز قورخودان سالما باشىن أشاغى
قاباڭوڭسو داغلار تكىن دور دايىان
قوى قوجاغىن اولسۇن يېللر دايىاغى.

بیرون نظر ائتم قورو یانقین چوئلره
از اولسادا کوئگه سالیر هر تیکان

سن ۵ کى يوخ محبتىن كۈلگەسى
سنه آخى نەجور دئىيم بىر انسان.

أتالاردان گۈزە ل مثل قالىيدىر
دئىيرلىرى كى قىشدا بوسنان اكن چوخ
ياسىين اىستى جان ياندىران چاغىندا
بىر شىوى ده قورو يئرە تىكىن يوخ.

محبتىن چىشىمىسىنده نەھلر وار
بىر گىلىيە ده اوندان اىچىن دېنچەلىر
اوره يىىنده پاس يئرىنە گول آچىر
عۇمۇر بااغى گۇنو-گوندن اينجەلىر.

سن اوزگەدن اوومما سئوگىلىك پاسىين
بىر سئويمىلىك بىر ده سئومك دئىىبلىر
دوغرو عشقى دوغرولتىماغا دئىادا
ايکى اورك ايکى اىستك دئىىبلىر

«سینین خیالیندا»

درین-درین خیاللارا دلاندا
ایچریمی تونقال-تونقال غم آیر
خالیمدا سئى یادا سالاندا
گۈزلىمی داملا-داملانم آیر.

ماوى-لرین قىئى سینى آشاندا
شىرین-شىرین خاطىرەلر دىرچەلير
اوره-يىمده عشق جوشوب داشاندا
سنله اوتن خوش گونلرим اينجەلير.

يادىمدادىر منه سوزگون باخاندا
گۈزلىين دىيزىنده جوماردىم
دوداغىندا گولوش بالى آخاندا
دادلى-دادلى اوپوش لرى اوماردىم

سوروشاردىم آچىقلا عشق معناسىن
سن اليمى اللرينده سىخاردىن
اوره-يىمین آرايىاردىن اورتاسىن
عشق اودونا سن ياندىريپ ياخاردىن.

اوتوارادىق آيلى گئجه دىز بە دىز
 من قىوييرجىق ساچلارىنى آچاردىم
 آلىشاردىق اوود توتاباردىق اىكيمىز
 قىزىل گولو ساچلاريان ساچاردىم.

گئجه-گوندوز قرارىمى ئالمىشدىن
 بىر آن سنى گۈرمەسەيدىم اۇلردىم
 منى يامان آجى دردە سالمىشدىن
 سنى دېيىب گۈرۈش اوچون گىلدىم.

نە جور دۆزۈم آيرىلىغا هجرانا
 سن ھارداسان ايکى گۈزۈم ، ھەممىم
 قويىما اورەك بوندان أرتىق اوسانا
 سن سن منىم حىات بويو محرىم.

يئنە دوشور خاطىرەلر يادىمما
 اىجريمى قالاخ-قالاخ غم آلىر
 خالق منىم مجنون دېيىر آديما
 گۈزە لىريمى داملا-داملا نم آلىر.

«اُلچولر»

هر یئرده کی ثروت یئکه معیار اولا جاقدیر
 فیکر ایله دوشونجه ییمهسی خوار اولا جاقدیر
 ایللر بویو محبسده گیریفتار اولا جاقدیر
 او یئرده عؤمور سورمک حیقارتدیر حیقارت

او یئرده کی اوزگورلوک آدی بندہ چکیلدی
 ظلم ایله سیتم تو خمو اوره کلرده اکیلبدی
 آزاده لرین آل قانی محبسده تؤکولدو
 او یئرده اُلصوم عئینی سعادتی، سعادت

بیر اوندا کی انصاف و مورووت ناغیل اولدو
 عشق ایله محبت چیچه یی سینه ده سولدو
 تزویر و ریا فیتنه سی هر یاندا قورو لو
 عارسیز یاشاماق اوردا ریدالتدى، زیذالت

هر یئرده کی سؤزلر دانیشیق اهیری یالاندی
 خالقین آراسی حیرص و تاماه فیتنه سالاندی
 هر سینه اوره کدھ آجیلیق کینه دولاندی
 اوردا یاشاماق سانکی جھالتدى جھالت

هه اوردا کى قانماز زەلى تك قان آلاجاقدىر
 بىلگىن دوشونن هر زادا حسرت قالاچاقدىر
 سيرتىق حىاسىز هر هاوا سئومىش چالاچاقدىر
 ظلمون آياغين كىمە شەھامتى شەھامت

بىر يىرده کى وارلى يوخسولو آنماياچاقدىر
 آج دردېنى يوخسول غمىنى قانماياچاقدىر
 ياردىم يازىغا ياردىم اولوب يانماياچاقدىر
 عۇمرۇن ھامىسى اوردا فلاكتى فلاكت

هه هاردا کى انسان شرفىن ثروتە ساتدى
 اوز ثروتىلە اوزگە مالىن بىر يىرە قاتدى
 حىرص و تاماحى توتموش آدى ناموسو آتدى
 جان وئرمىك اوزو اوردا شرافتى، شرافت

بو شعرلە «دالغىن» حىاسىزلار ياناجاقلار
 ايمانسىز آداملاڭار سىنى كۈكىن داناچاقلار
 هر حالدا، زامان دا سىنى دوشمن ساناجاقلار
 ياز حاق سۆزۈنۈ ئىئىنى حقىقتى، حقىقت

«بئنه وطن»

بسوار منیم وطنیدیر بسوار قوتلوتو تورپاغیم
 هر قایاسی مسکنیدیره ر داغ دیبی دایاغیم
 بسله بیب دیر وطن منی بیر سود اهمن کؤربک تک
 یاشیل-یاشیل دره-دوزه اولموش آنا قوجاغیم
 بیر گون منی آنا کیمی آلیر ایستی باغرینا
 باشقابیر گون اته بینده بوی آتمیشدیر اوشاغیم
 گئجه-گوندوز لایلای دئمیش او اودوملو دوشوندہ
 آنا وطن نعمه سینه عادت ائدیب قولاغیم
 تورپاغینین هر قاریشی دولو زنگین تاریخدی
 هر اوباسی هر کووشنه نی اولوب ایستی بوجاغیم
 من اولسم ده کفنیدیر داغی داشی تورپاغی
 هر یتریندہ سعادتلی یاشار ائلیم تیفاغیم
 نه واریمسا حیاتمدا اعتباریم شسّوهرتیم
 وطن وتریب وطن آدی زینتیمیدیر دایاغیم
 دوغوم گوندن آنا وطن شرفیمیدیر ناموسوم
 تھلوکه یه دوشسے یقین قایnar غئیرت قایناغیم

يابانجىلار خور باخىرسا جاندان عزيز وطنە
 گۈزلىينى كۈكدىن اوپار بارماقلارىم جايىغايم
 اوغرۇندا من جان بوشلويام باش بوشلويام قان بوشلو
 آخى بورا آنا يوردوم وطنىمىدىر، تورىغايم

«سلام»

بىر كلمەنین اسىرى يىم
اوزو اسىير، اوزو ياساق
باغيش لامير اونو داھا
نە بىر آغيز، نە بىر دوداق.

بو كلمەدە اينجەلىك وار
يازىن گۈزە ل ياغىشى تىك.
طراوتىدىر باشىدان باشىدا
بۇلاقلارين آخىشى تىك

او محبىت معناسىدىر
ھر آغيزا دىلە گلسە
سئوگى سئودا ايشىگىلىدىر
اونو ھر كىيم دوغرو بىلسە.

او بىر مرحىم او بىر توختاق
اورە كلىرىن ياراسينا
بو كلمە بىر كۈرپىو اولار
تانيشلىقلار دىياسينا.

بـاـغـرـيـلـارـينـ كـدـريـنـىـ
 اـورـهـكـلـرـينـ تـوـزـونـ آـلـارـ
 يـورـغـونـ آـرـغـيـنـ كـؤـكـسـولـرهـ
 نـورـ چـيلـهـ يـيـبـ اـيشـيقـ سـالـارـ.

بـوـ كـلـمـهـ دـوـغـورـ دـوـسـتـلـوقـ
 دـوـدـاقـلـارـاـ آـخـيـرـ گـولـوشـ
 كـينـهـلـرـينـ يـئـرـينـ توـتـورـ
 قـوجـاقـ قـوجـاقـ شـيرـينـ اوـپـوشـ.

بـوـ يـيـرـ كـلـمـهـ آـچـارـتـكـينـ
 آـجـيـرـ كـينـهـ حـيـصـارـلـارـينـ
 بـارـيـشـدـيـرـيرـ كـوـسـنـلـرـىـ
 يـيـغـيـرـ نـيـفـرـتـ دـوـوارـلـارـىـنـ.

بـوـ كـلـمـهـنـىـ بـولـلـوـ بـولـلـوـ
 بـايـ بـؤـلـوشـ اـئـتـ قـارـدـاشـيـنـاـ
 آـجـ دـوـدـاغـىـ اـسـيـرـگـهـمـهـ
 بـايـلاـ دـوـسـتـاـ يـولـدـاشـيـنـاـ.

بـوـ كـلـمـهـ دـنـ يـئـنـىـ لـشـيرـ
 اـسـكـىـ سـئـوـگـىـ اـسـكـىـ اـيـسـتـكـ

بوقۇۋو دردلەر اىستكىلرده
اينجىھەلشىر آرزى دىلىك.

آج دوداغى اسىرىگەمە
بالىدان شىيرىن دىرى بىو كلام
قاراشى گلن انسانلارا
سيحاق سىحاق پايلاش سلام.

«دىلنچى لر»

گۆز دولاندىرىمىش باخىرام هر يانا
 سايسىز دىلنچى دوزولوب يان-يانا
 اىچرىيم كۆز-كۆز آلىشىر يانا-يانا
 نەدن انسان بئلە خۇمتسىز ياشىر.

بىر طرفە سارالمىش سولموش قادىن
 دوزوب دؤرد يانىنا كۈرىپە ئىولادىن
 دىلنچى قويوب هر بىرىتىن آدىن
 كۈرىپە كۈرىپە-نىن جانىنا داراشىر.

قوجامان كىشىنىن چلىسى الده
 يېرتىقلى ياماقلى جاماتاسى بىلدە
 منه پارا وئرین كلمەسى دىلدە
 گۈرهن كىمى، حالىم يامان قارىشىر.

گۆزە ل اينجە قىزلار دوشور دالينجا
 سىيزلا يېر سنه سىندىن پول آلينجا
 آغلايىر كاساسىينا پول سالينجا
 گاه يالوارىر، گاھدا يېردىن ساواشىر.

اَصْلَانَ اِيْسَدْ قِيجِينَا مَرْحَمْ وَوَرَوب
دِيلِنْمَكْ اوچُون الى قولتوق دوروپ
بُويۇنۇو قارا پُولَا گُورْه بُورُوب
اوره-يىيم اود توتوب يانىر آلىشىر.

باخ نه انسان آلچاق ياشىير بىلە
انسانلىق خُرمتىن ساخلايىر ھلە
عُؤمرون يامان دەيرسىز وئىرىر بىلە
اونسودوب اوزۇن اوزگەدن سوروشور.

يارانمىشلارين سلطانى دىر انسان
بىر اوزويون دوشون اوزوپەن اينان
اونودما انسانلىقى هئچ بىر زامان
انسانا معنالى حىات ياراشىر.

دەير وئرمەرم ووقارسىز انسانا
منلىيىن شرفىن كۈكۈندان دانا
انسانلىق آدى اوندان اوستان
انسان آدى شىرفىلە ياناشىر.

«سلیمان و ستمین سؤزو»

اوره بیم عشقین الہام آلاندا
 باشیدمان فیتھلر کینھلر قاچیر
 اوره کدھ محبت کوئلگە سالاندا
 روحومدا صداقت صفا یول آچیر.
 دوم دورو دویغولار جوشوب داشاندا
 شعیریمه اینجھ لیک طراوت و تیر
 طبیعیمین چشمے سی سئل تک داشاندا
 سؤزومه گؤزه لیک، حلاوت و تیر
 دویغورام ذنیادا منم بختهور
 نیسە کی عشقدن الہام آلمیشام
 عشق سیز حیاتا و ترمهرم دھیمر
 او دور کی انسانام انسان قالمیشام.
 سولثیمان دئمیشکن بتلە انسانى
 اهیریلر گۇرنىدە اوzac گزیرلر
 نیسە کی اونلارین يوخدور ایمانى
 دوز یولو بوشلاسیب ایراق گزیرلر.

«یات یوخلاء»

فیکر اتمه گونش نور ساچیب عالمده پاریلدیر
 سن آت باشینى تترز يېرە يات قوى هامى ياتسىن
 بېھودە هاراي سالما بئلە دينمە دانىشما
 قويىما هارايىن بىر خُمار انسانى اوياتسىن
 چك يورغانى باشدان يوخارى يوخلاء آماندىر
 يوم گۆزه لرى سوس حاققىن اهىر باتىسادا باتسىن
 سن نئيلە-سن كى بو گون چال چاپ ائدىرلر
 يات اوزگە گلىپ وار يوخويان دا ال اوزاتسىن
 يوم آغزىنى تربىتمە دىلى سالما هاراي كوو
 بىز نئيلە ك اوزگە قاچىرى مطلبە چاتسىن
 هر كيم دىسه وئر الـالـه ياتما دور آياغا
 آـلـدانـما او قويىما ايشىيوه فيرتانـسا قاتـسىـن
 الـچـكمـه يـوـخـونـدانـ گـئـجـهـ يـاـ كـىـ گـونـوزـ اوـلـسوـنـ
 سن يات، او ياتىپ مندە ياتىم قوى هامى ياتسىن.

«ھەر نەدن گۈزە ل»

بولبولون گول اوستە نازلى سىسىندن
 ياغىشىين تورپااغا زىزمەسىنىندن
 سحر كى سازاغىن خوش تەقىمەسىنىندن
 ان گۈزە ل سىس سوپون آخر سىسىدى.
 يازىن ايلكىن اسەن خوش نسىمىنىندن
 يارپااغا دەيدىيىچانلى دەمەنىندن
 يام-ياشىيل داغلارىن سحر چەمەنىندن
 ان شىرىن بىر نفس يار نفسىدى.
 ڈىيادا هەر ھوس هەر بىر اىستەكىن
 دوم-دورو آرزايدان آيدىن دېلىكىن
 بۇ سۆزۈ بىر دوشۇن اينان اورەكىن
 آنانىن كۈرپەيە سۈن ھوسىدى.
 گۈز دولاڭدىر اوجا سىيرلى داغلارا

سئىر ائلە چىخ چۈلە ياشىل بااغلارا
 نظر ائت چىچكلى گول بوداقلارا
 گوللارىن گۈزە لى آل نىرىگىسى دى.
 شاعرم ھرنەيە نظر سالمىشام
 طېيىت قوينوندان الهام آلمىشام
 گۆزلىك تىمەسىن ھر آن چالمىشام
 عاريف آنلار سۈزۈ بوسۇز بسى دى.

«انسان كمالى»

عشق اوره يىين قايسىينى چالاتدا
 باشدان عاغىل قاچىر يىردىن هوش آزىز
 قوبور سئۇيىنج كۈلگەلرى اوره كىدىن
 سىينەلرین صفحەسىينە غىم يازىز.
 خىم و تىير عشقىن گوجلو حاكىمى
 كىرم يانسا آلوولانسا آلىشما
 بالتا و تىير فرهاد كىمى عاشقە
 عۆمۇر بويىو داغ قازماغا چالىشما.
 بو عشقدىر انسانلارا گوج و تىير
 حلاجلارىين باشىين دارا قالدىرىر
 صىنغان لارىن تىز دەيشىر مذھىن
 مخبوتلارى ايتگىين چۈلە سالدىرىر.
 هر اوره كى جوشوب يائىر عشق ايلە
 اونسا يقىن اۋلۇم يوخىدو زاوال يوخ
 جىسمى اۋلۇر روحۇ قالىر ابىدىك
 بوندان گۈزە ل بىر انسانا كمال يوخ.

«هارای-هارای»

وای نه قارا نیا آجی زامان دیر
 انسان اوچون سویب سؤیلمک ماندیر
 عاشق‌قلارین حالی قولای یامان دیر
 هارای-هارای عشقی دارا چکیرلر.

نعمه‌لری دیل آغیزدا، داماقدا
 شیرین-شیرین گولوش لری دوداقدا
 آرزی امید غونچه‌لارین بوداقدا
 دیلیم-دیلیم کسیب یشه تؤکنورلر.

قارا یئل لر اسیر قوبور دومانلار
 یاشیل یازین یئرین آلیر خزان لار
 گۈزىنە یامان سعادتی پوزانلار
 محبتین کیت ابینی بوک ورلر

بولود چۈکوب آل-گونشین اووزونە
 قیرووانیب آی-اول دوزون گۈزونە
 سون قويولوب ايش‌قلارین ایزینە
 يش اووزونە قارا دوواق تیکىرلر.

نيسگيللى دىرى بوداقدا بولبول سسى
 حزىن لەشىب قارانقوشلار نغمەسى
 قورو يوبى دور آرزىلارىين چىشمەسى
 باغچا باغانىن گول-چىچەيىن سۇئكۈرلر.

أجى غملر اوره كىرە يىر سالىب
 بارىشان يوخ كوسىن اما چوخالىب
 منى سىندىن، سنى مندىن كېيم آلىب
 هاراي-هاراي كېنە كۈكىدىن اكىرلر.

«باشى كسىك تويوق»

گل قولاق آس سن سۆزومه آى آغا
 سىرغا ائلە آس سۆزومو قولاغا
 گۈئىلر يىشىرە انسە، يئرده گۈئىلە
 آچاق درە-تپە دۇنسە بىر داغا
 گونش اولسا قارا قىرتىك قاپقara
 گىچە اوزو دۆتسە بىر آن دوم آغا
 اصلان اولسا حىئى وانلارا قوللوقچو
 ھىكم سورسە اورمانلاردا توسمىغا
 گولزار اولسا بىر تورپاغى دىيامىز
 يادا دۇنسە بىر قارانلىق دوستاتغا
 فرقى نەدىر هر دورومدا هر حالدا
 يوخسۇل بنىزز باشى كسىك تويوغما
 تسوى ياس اولا اتلى بودون سىينەسىن
 يىتمىك اوچۇن ھامى چىكىر قاباغا
 «دالغىن» دئىمە قانمایانسا هر سۆز و
 دەيىر وئرمىز دوشۇنجه يە آنلاغا.

«سوروجو ناغيلي»

طياره ميز ماوى گؤيون يوللارين
 سئير اتمەيە آچدى دمير قوللارين
 شوشىغاندى يئر اوزوندن لاچىن تك
 ذىروه لرىن كۆكسونە آچدى اتك
 ماوى گۈيىدە دالدىم درىن خىالا
 گۈزە للىك لر سالدى منى مىن حالا
 آغ بولودلار دالغا دالغا اوچوردو
 آغ اوافقۇن اتەيىنە كۆچوردو
 بولودلارا درىن باخىب اوپوردور
 ياشايىشىن تمىزلىسىن دويوردور
 گاه بولودلار قانادلارين آچىردى
 گاه دايانيپ گاه نازلانىپ قاچىردى
 ماوى گۈيون آغ آبياغى باغىندا
 گۈرۈم سانكى سرین سحر چاغىندا
 ملكلر آغ پامبىق لارى درىيلر
 باشدان باشا گۈى اوزونە سرىيلر

اوردا تونقال-تونقال اولدوز سايريشىر
 آيلا اولدوز بىچىلدايىپ دانىشىر
 گۈزازىمى پارىل پارىل پارىلدىر
 ايشيق سانكى شلالەدىر شارىلدىر
 اوذاقلاردا گون چىراڭى آلىشىر
 آلتىن نورو آى-اولدوزا قارىشىر
 بو ساحده نە قارانلىق كدر وار
 نە آجىلىق يامانلىقدان خېر وار
 بوردا گونش دارىر قىزىل ساچاغىن
 آى ياندىرىرىن گوموش كىمى اوچاغىن
 گۈزۈم دوشدو اولدوزلارين گۈزۈنە
 گۈر قىرىپىرىدى قىزىل گونش اوزونى
 بو خىالدا باخدىيم يىر آن آشاغى
 آرامادىيم يئerde قارانە آغى
 يىر بوغداجا گۈردىم ھۇندور داغلارى
 يىر قارىش جا گۈرسەنېرىدى باغانلارى
 دوزولموشدو ائولر يىكە خىرداسى
 هر اۈلکەدە سانكى أرى يوواسى
 يىر ائو وار كى گوبود ظالم ياشىرىر
 اوردا مظلۇم اوركىدە ظالم داشىرىر
 يىر ائو وار كى آغ بوياقدا تىكىلىب
 اوردا قانلار قان اوستونە تۆكۈلوب

بىر يشىر وار كى ظالم اوردا جان آلىر
 جلالد كىمى هر ساھىدە قان جالىر
 اوردا انسان دورور انسان اوزونە
 نىفترت توزون سېپەر اونسون گۈزۈنە
 قارداش بەلير قانىن قارداش قانىنا
 يولداش قنىم اولسور يولداش جانىنا
 انسان پۇزۇر انسانلارين خۇرماتىن
 تەقىير اشدىر انسانلىغىن عىزىزتىن
 چوخلۇ يوللار چاتىر اوردا ثروتە
 فۇزانە-لر چاتىمير دوغرو عىزىزتە
 ھاراي-ھاراي اورا يامان ڈىيادىر
 كىمىن قلبى كىمىن اوزو قارادىر
 اوردا تاماه اورەكلىرە يئر سالىب
 نە دوستلوقدان محبىتدىن اىز قالىب
 آى سورو جو قايىتماسىن آماندىر
 اوردا عۇئمرو سبورە آجى يامان دىر
 اوردا تورپاق مىين بىر يئرە بولۇنوب
 هر بولۇمده مىين فاجىعە اولۇنوب
 او ڈىيابى شاھلار گلىب گىندىيلر
 تارىخ بويو ظلم و سىitem اشىيبلەر
 بىر زامانلار خانلار تۈكۈب آل قانى
 سورگون اشىيپ چوخلۇ يازىق انسانى

اوردا دوغرو دوشۇنجهلر ياساقدىر
 اىگىيد آصلان يئرى قارا تورياقدىر
 هر كىمسە ده آيدىن فيكىر آنلاق وار
 اونسون يئرى يسا دوستاقدىر يسا دا دار
 بىر ئىيا كى قارا قول لار اسىرلر
 ظالملىر دوزلدىرلر قصىرلر
 خان پاشالار بادە بادە قان اىچىر
 كوتلەلىرىن باشىن بىندىن بىچىر
 بوخۇو سالىر آزادەلر بويىنونا
 كىندىر وورور ايسىدلرىن قويىنونا
 بىر ئىيا كى چوخ انسانلار آجدى آج
 چوخۇ عۆمۇر سورور چىلپاق يالا واج
 اوردا يازا يق آل درىيلر حقيىردى
 قارا درى بىر قول كىمى اسىردى
 چوخلۇ انسان قفسىلارده ياشىيىر
 گئىچە گوندوز كدر موحنت داشىيىر
 قان سورانلار او ئىيانى بولوبىدو
 هر بولومدە سايسيز انسان اولوبىدو
 بىر بولگەدە سىندىريلار قلمى
 قالدىرىرلار گؤيىه قبانلى عالمى
 كىتابلارين باغرىن دلىب سۈكۈرلر
 واراق-واراق جىرىيې يىشىرە تۈكۈرلر

اوردا انسان غىم كىرلە دوغولۇر
 سئل تك آخان گۈز ياشيندا بوغولۇر
 نېجە دانىيم ياشادىغىم ئىيىسى
 حاققى دانىب دوغرو يازىم يالانى
 آى سوروجو گۈزى ملوىدە گىز دولان
 دوز ئىيىبلەر ئىيا يالاندىر يالان
 بوردا روحوم يوموشالىپ دىنچەلىر
 دويغۇم دورۇ شىرىم سۆزۈم اينچەلىر
 بوردا حىات چوخ گۈزلىرى دير چوخ ايشىق
 گۈزلىكدىر انسان اوچون ياراشىق
 بوردا آىسىدىن آغ آيىساغى ئىيىسا وار
 هر ساھىدە سانكى پارلاق آينا وار
 آى سوروجو بوردا آچسان گۈزوپون
 بىر ساياقدا گۈرە جىكسن اۋزوپون
 بوردا داها ايکى اوزلۇلوك، يالان يوخ
 انسانلارى بىر-بىرىنە قاتان يوخ
 آى سوروجو گىتمە يىرە بىر دايىان
 اوردا آىسىدىن بىر حىاتا يوخ آمان.

«عشقین یئری»

گؤرdom عشقین کوئپهسی اوغرون - اوغرون
یانمیش اورهیمین قاپی سین آچیر
گیزليجھ عاغيلین قوجامان قوناغی
قاپیدان يوخ کی پنجره دن قاچیر.

«پول»

هر ساھىھە قەم قوبىدۇم
 هر اولكەھە آياق دۇبىدۇم
 بىر گىرچەھى يقىن دوبىدۇم
 ھامى يۈللەر چاتىر پولا
 ھامى يۈللەر چاتىر پولا

قاھسى انصاف عدالى
 حكىم درمان طبابتى
 زاهىد حاۋى حقىقتى
 تاماحلانىسب ساتىر پولا.
 ھامى يۈللەر چاتىر پولا

وارلى گۈزۈر عورىيانلارى
 آج يالاواج انسانلارى
 يازىق يوخسۇل اولانلارى
 يېنە اوزۇن توتسۇر پولا
 ھامى يۈللەر چاتىر پولا.

اوغلان قىيزا ائلچى گىتدىر
 قىيز اوغلانى گۈرۈپ سئوپىر

«عشقین یئری»

گؤرdom عشقین کوئپهسی اوغرون - اوغرون
یانمیش اورهیمین قاپی سین آچیر
گیزليجھ عاغلین قوجامان قوناغی
قاپیدان یوخ کی پنجره دن قاچیر.

«پول»

هر ساھىيە قدم قويىدوم
 هر اولكەيە آياق دويىدوم
 بىر گىرچەبى يقين دويىدوم
 ھامى يوللار چاتىر پولا
 ھامى يوللار چاتىر پولا

قاضى انصاف عدالتى
 حكيم درمان طباتى
 زاهىد حاقى حقىقتى
 تاماحلانىب ساتىر پولا.
 ھامى يوللار چاتىر پولا

وارلى گۈزۈر عورىسانلارى
 آج يالاوج انسانلارى
 يازىق يوخسۇل اولانلارى
 يېنە اوزون توتسۇر پولا
 ھامى يوللار چاتىر پولا.

اوغلان قىزا ائلچى گىتدىر
 قىز اوغلانى گۈزۈب سۈوير

أتا-أنا تاماح ائدير
محبتنى قاتير بولا
هامى يوللار چاتير بولا.

كۈرىيە اوشاق زارىلدايىر
شىلتاق ائدير اينىلدايىر
پولو گۈرجىك پارىلدايىر
تىز اونودوب يىتير بولا
هامى يوللار چاتير بولا.

سىنده آيىل قالما دلا
هر كىمى گۈزدون قووا لا
از باشىنى دوزهلى بولا
تىز اۋۇزىون يىتير بولا
هامى يوللار چاتير بولا.

يىر طرفىدە حقىقتى
يىر طرفىدە شرافقى
شاعىر گۈزۈر ھر جەتى
آمما اۋۇزون آتىر بولا
هامى يوللار چاتير بولا.

«حقىقت ياشادار انسانى»

يانىمدا دوران ايکى اوزلولرى
 قافامداكى اویالان سؤزلولرى
 ساغ سولومدا كى حرام گۈزه لولرى
 گۈرهن كيمى سىيختىلير روحوم جانىم

دالىدادا شيطانا قولتوق ائدىنلر
 اوزده آيدىن تزویر يولو گەندىنلر
 اوزگەمالين بودارلا يېب دىدىنلر
 قارشى گلنده كسىلىير آمىانىم.

او زگە آغيز دوداق ايلە گولونلر
 آچاقلارين باشماق توزون سىيلنلر
 مظلاملارين اتىن قانىن بىئىنلر
 ياناشاندا قالخير آھىيم فنانىم.

الى قولتوق دوروب قوربان دئىنهنلر
 گون نيرخينا چۈركىلرين يېينلر
 گئچە گوندوز مىن بىر دونا گئينلر

جوشور یانغین اوره ییمده عوصیانیم.

حرام یولدان مال-ثروتھ یشنلر
لذتلىرىن چىركاينىدا اىتنلر
ظالم لره بوپون اهىب يىتن لر
سینەم اىچرە قوبۇر گىزلى طغیانیم.

بو ڈيادا بوشدان يېئىب اىچنلر
خالقىن حاققىن دانىب اوزدن كىچنلر
مظلوملارىن باشىن كىسىب بىچنلر
اوزلە-شىنده جوشوب داشىير آل قانىم.

بىر گون اينان بولود آلتدان گون چىخار
حىقارتىن بوزلۇ اواداسىن يىخار
ئىمامىزدا دىيز-دىيز نور آخار
بو دوز سۆزە هئىج بىر يوخدور گومانىم.

بو ڈيادان كۈچر ظالم و ملامت
انسان تاپىار يىشرا اوزوندە سعادت
ھر كىمسەنى ياشادا جاق حقيقةت
بو يازدىغىم سۆزلە وار ايمانىم.

«آجى»

هر نە دن آجى ھرنە دن كدرلى
 آغىزدا فيرلاتان دىل آجى سىدىر
 ھرنە دن چىركىن ھرنە دن دۆزومسوز
 باخىشىئن اتساجى قيقاجى سىدىر.

«مونولوق»

دئىدى يانىب آلىشىدىم ائل دردىنى
 خېر آل سەن بونسو ياشلى گۈزىلەن
 اىچىرىم قىادالى دىر باساغىرىم يارا
 بونسو دويارسان چاتاقلى دىزىلەن
 كۆكىسوم دومماڭى نفسىم آلوولو
 دينلىك دىرى ئىيمىداكى ايزىلەن
 دئىدى دويىلۇم آجى اينجىكىلرىن
 اينجىمە سۆئىلەدىيىم دوز سۆئىلەن
 آه دئمىشىكەن اوچىرى دىرى نفسى دىر
 دردە درمان اولماز ياشلى گۈزىلەن
 آج بىر سېرىنەن چاتاقلى دىزىلەرى
 يولا دوش دولا ماسا يولىدان دوزلىرەن
 دوشۇن، آلقىيش دردە جىر انسانلارى
 نە چىخار كۆكىسۇدە يانار كۆزىلەن
 سېزلا ما آرتىق عۆمۈر گۈۋەدە دىر
 داغىت غەم تۈزۈن سولۇقۇن بنىزىلەن
 كىمسە توختايىب چاتىلىميش قاشىلاردان

كيم يارئىب قاش قاباقلى اوزلردن
 دومانلى آهلاىردان دوغولماز آرزى
 ياشىليليق اوومما شاختالى گۈزلردن
 الى وئر اليمه آيراق بە آيراق
 آشىب گىنك داغلاىردان دىيز لردن
 قورتارسین داهادىدا غىم كدر
 اثر قالماسىن سعادتسىزلردن

«اوره ک»

انسانلارى ياشادان بو ۋ ئىادا
 بىر آرزى بىر اميد بىر مختىتدىر
 ھائسى اوره ک دۇيۇنمەسە بو تەھر
 سانكى بىر بايداقان بىر اووج اتدىر

عاشىقين جانى دىر سئوادلى اوره ک
 عاشىقين يانصار اودو اوردا بىسلەننير
 هر دۇيۇتتو سۆپىلەمە يىين سىسى
 سئوگىزىن گۈزە ل نەممەسى سىسلەننير

گاه گۈينە-بىر گىزلى حسرت نىسگىلدن
 گاھدا يانىر دردلى غملى بىر كۈزدن
 گاه چىرىپىننير او يارسىز بىر ظولومدىن
 گاه شوشە تك سىننير آجى بىر سۈزدىن

گاه بىر دوستلوق وصالىندان آلىش-بىر
 گاه هجران چاغى ايچى دولوقان ياشدىر
 گاھدا دولوقات-قات كىنە نىفرتىدىن
 خارا كىمى يۇنولما ماميش بىر داشدىر

هر اوره کده محبتله عشق وار
 او سئومه لی سئویملی بیر انساندیر
 هر کیمسه ده قارا آجی اوره کده
 او اینام سیز بیر عئیمه جر شیطاندیر

«قاراباغ اوْزلم لرى»

باخ گۈزلىمىدىن آخان قان ياشىما
 غىمدەن كىدردىن چاتىلىميش قاشىما
 گۈر نەلر گتىرمىش فلک باشىما
 اينان اىچرىمىدە يانان كىۋۇزم وار.
 بو ئىيادا نەلر چكدىم نەلر من
 گىنج اىكىن آغاрадى ساچلاريم دن-دن
 باش آراماadiم نىسگىلدىن حىرتىدىن
 طالئىعىمde بىر غىم نەدىر يۈزۈم وار.
 گۈنۈم آجى اولموش گىچەم دە قارا
 بوغازىمدا خىنپو، اورە كىدە يارا
 باخ درەلرим قالانىب هاردان-هارا
 اورە كىدە سايىسىز دىلە-يىيم آرزىم وار.
 دويىون هارايىمى دويىون سىسىمى

جىھەريمىن آخان اوڭلو نفسيمى
 سىيندىرىپ يىخىن دار قفسىمى
 وطن داشلار سىزدن سىزە سۆزوم وار.
 من بىر اوشاق ايدىم نازلى نازنده
 آتام آنام قارداشىم باجىم مندە
 ياشاييردىق آيىن شاين وطندە
 اوتسوب كىچىن گونلاريمىدە گۈزوم وار.
 اوزوم خوجالى ماھالىم قاراباغ
 قىزىل تورپاغىنىدا آچمىشام آياق
 هر داغى هر داشى منه بىر داياق
 تارىخ بويسۇ وطنىم دە اىزىم وار.
 يابانجى يوردوم يووا ماقىسىقاندى
 كىملىيمى ھم تارىخيمى داندى
 اوزونو يېرلى منى يېرسىز ساندى
 بانلادى كى هاردان هارا مىزىم وار.
 سىلاخلاندى قودوز، حىاسىز چاردان
 هئىچ بىلمەدىم هاردان سوخولو هاردان
 چالىب چاپىب آپاردى يوخدان واردان
 دىدى آرخامدا چار تك قودوزوم وار.
 دىدى خوجالى كلبەجردن آشىن
 گناھسىز كۈرىپەلرین كسىن باشىن
 تۈكىدو آنالار- آنالار گۈز ياشىن

دىدى قورخماين چاردان جاوازىم وار.
 هېنج اولارمى مىنلر باشى اوژەلر
 قانى آخىش كۆكىسولىدە دوزەلر
 مىرىد اوغوللار اونا باخىب دۆزەلر
 يىر اىيىدە نە قدر سە دۆزۈم وار.
 ياندىرىمىش طۇولەلرده ياش يونجانى
 بوغىدولار توسىتىدە قوجا جاوانى
 آياقدان سالدىلار قادىن قوجانى
 دىدى تارىخ بىردا بىزىزم وار.
 چىخارتسى كۈرپەنى قادىن بويوندان
 قان تؤكوب اولدوردو توركۈن سوپىندان
 الى قاتلى چىخدى هر يىر اوپىندان
 دىدى قان سورماغا مىن يىر آغزىزم وار.
 قايىنادى اىيىدلرىن غىئىرت قانى
 قوچاقلار سالدى مئىدانا دومانى
 آلسىدى يابانجى دوشىماندان آمانى
 دىدى منىم كوراوغلو اىيىۋازىم وار.
 قاراباغ خوجالى شىيرىن جانىم دىر
 دامارلاريمىدا آخان آل قانىم دىر
 شرفىم روحوم دىنلىم ايمانىم دىر
 اوردا قىشىم ياسىم يازىم گۈزۈم وار.
 يابانجىنин كىسىرم ال آيىغانىن

سۇندورم روس ياندىريان اوچاغىن
 هارايلارام يېنگە كىمى داياغىن
 چونكى بو تور باقىدا ايزىزىم توزوم وار.
 اىل منىم دىرس وطن منىم دىل منىم
 يابانجىيما قوجاق آچماز وطنىم
 بونو آئىب بىر دوشونسون دوشمنىم
 داياغىمدا خوى، اورمسو تبرىزىم وار.
 تارىخىدە يازىلىب شرف عىززتىم
 عالىدە آدلىم دىرس سۆزوم صۆحبتىم
 زاماندان قوجادىر شانىم شۇھرتىم
 ساغ اللە توفىگ سولدا قوبوزوم وار.

«ایناملار»

اوشاقلىقدا بىلە دئىپلەر يېزە
ایناميشق اوئرنىسىمىز سۆزە
ايکىيە ايکى آرتىرسان دۇرد اولار
بىلمىرەم نەدن بىو گون قالخىر يوزە.

اویرەتمەن سۆزو دوشۇر ھەر دن يادا
دوش وۇن باجاريقىلىدىر دىيادا
بىو سۆز دوز مەنالانمير اينىدى
بىلگىن انسانلار قالىپدىر دالدادا

باشقاسى دئىرىدى يازىن اشىادا.
بىلگى دەيرلىسىدىر ياكى مال قارا
ھامى اوئرنىچى لەر يازىردى كى علم
گۈرنە يالان دئىيردىك ھارдан ھارا.

او خوياردىق كىتابدا او زامانلار
بىر تەھەر يارانيپ ھامى انسانلار
سادە-جە آلدامىشق بىز بىو سۆزە
بىر اولماز يوخسۇلونان قان سورانلار.

دوغرو اولسايدى اوشاقلىقداکى سۋېزلىر
 بختىمۇر ياشاردىق بۇ گون بىزلىر
 يىشىر اولمازىدى اهىرى يە يالانچى يَا
 آيسىن شايىن حىات سورەردى دوزلىر

«چینار کىمى»

ال آتىب بورما بىعىنى آى ائشى
 هر بوغو بورما يىا دئمىزلىرى كىشى.
 گونمە دوداقلار اوستۇنده قىيلا
 ھاردان بىلىم سىن كىشى سىن يَا دىشى.
 پىشىيىنده اوزون بىغىسى وار آممما
 آصلان اوزوندە دايامماز اون بېشى.
 جو مردىك اوممما ذاتى سۈپىددن
 يىللەر قاراشىيندا سارسەيلمادير ايشى.
 ارن دىندىين چىناردى هر زامان
 دۆزد اىستى سوپوغا يىايى قىشى.
 ارن كى يئىر الينىن امەيىن
 باتىرمماز مىردارا او آغىزى دىشى.
 اووه يى دىزدىسر اودو گئنىش چۈل

ظالملە قىئىم دىر ظلمتە قارشى.
 قان سورانا بارىشىماز يېر دوشماندىر
 يازىق يالقىز دردە جىرىن قارداشى.
 ال آتىب بورما بىغىنى آى اشى
 هر يېغى بورما ياسا دئزلەر كىشى.

«کیم کیمه‌دی»

بیزیم اشوده بوگنجه گؤرنه یامان همه‌مدی
 قاریشیب بیر-بیره سسلر دولاشیق زیمزیمه‌دی
 او بوجاقدا باعیریر بیر تچه‌سی بیر-بیرینه
 بیسری ده الده قیلیش اللری قانلی قمه‌دی
 بو بوجاقدا یشره آتمیش ولی اوز آرخالیغین
 یوگوروب قیشقیریق ایله یشره باسدی ممه‌دی
 بیز طرفده قولو دورموش الی بتلده قاباریق
 آغزینا هر نه گلیب سوئیله‌دی سوئیدو صمه‌دی
 بو هارای کوو سسینی دینله‌مدی لوطفعلی هئج
 بیز بوجاقدا او سوسوب بیر کلمه سوز دئمه‌دی
 بابا دینمز مشه قوریان یتیشین اوزو کوکون
 خاخام احمده کوسوب حیرصنن هئج زاد یئمه‌دی
 حاجی خوردان ال آتیب فرشی بولوردو یاریسین
 میرزا بیت الله کسیردی آپارا تئز نمه‌دی

بىرى ھايقىردى گرك بىز بولۇھ قايدا يازاق
 اوندا گۈردو باشىنى سىينىدیران اوچ دؤرد نىمە دى
 گۈز دولاندىرىدىم او ساعت كى گۈرۈم بىلگىن آدام
 سوروشام سۈيىلە گۈرۈم بونە يامان ھېممەدى
 ايچرى گىردى اتشىكىن دئى بىر دوست منه
 دورما قاج بوردا دايىنما گۈرۈسۈن كىيم كىمىمەدى.

«سوچلو گیمدىر؟»

سوچـوزام دئىه سـؤيلەدى بـىر قـادىن
 آمان دـىر منـى يـاسـاقـلـانـدـىـرـماـيـىـن
 بـىـرـ اـورـەـكـ دورـمـادـانـ خـسـتـەـ دـىـرـ اـرىـمـىـمـ
 نـېـچـەـ يـىـلـلـاـرـ يـانـمـادـاـدـىـرـ جـىـيـەـرـىـمـ
 يـىـهـسـىـزـ دـىـرـ بـىـشـ آـتـىـ باـشـ اوـشـاغـىـمـ
 كـىـمـسـەـ يـوـخـدـورـ بـوـ دـىـيـادـاـ دـايـاغـىـمـ
 قـارـينـلـارـ آـجـ،ـ اـهـيـنـاـرـىـ چـىـپـقـاـقـ
 اوـدـسـوـزـ تـوـسـتـوـسـوـزـدـوـ اـئـوـدـهـ اوـجـاـقـ
 بـىـرـ يـانـدـانـ اـرىـمـىـنـ اـيـنـىـلـىـ لـرىـ
 بـىـرـ يـانـدـاـ كـۆـزـىـھـلـرـ سـىـزـىـلـتـىـ لـارـىـ
 گـاهـ قـاـچـىـرـامـ خـسـتـەـنـىـنـ دـاوـاسـىـنـاـ
 گـاهـداـ مـرـحـمـ قـوـيـورـامـ يـارـاسـىـنـاـ
 اوـشـاقـلـارـ آـغـلاـيـرـ كـىـ آـجـامـ آـنـاـ
 درـدـنـ غـمـىـنـ اـورـەـيـىـمـ دـولـورـ قـانـاـ

بىر مىم بىر ده داغلار جا كىدر غىم
 يوخ دردىمە توتتاق ياراما مىرەم
 خستەيە هاردان داوا درمان بولۇم
 نە دلایسا نە درمانسا وار پولۇم
 آج باتىر اوشاقلارىم هەر گئچە
 نئچە دويۇزوم قارىنلارين نئچە
 بىو كىدرلەرنىدىن آلىر دۆزۈمىمۇ
 چاراسىزلىقدان ساتىرام اوزۇمىمۇ
 يوخسما مندە بىر شەرفلى قادىنام
 ويجدانىمدا بىو ايشىدىن اوتسانىرام
 سوچىزام يتنە سەۋىلەدى او قادىن
 آماندىرىمەنى ياساقلاندىرىمماين
 كاغىزدان قالدىرىدى حاكىم قامى
 دويىدو اونون اوزىنە درىن غمى
 دئىدى باغيشلايدىم سىنى بىو كىرە
 داهاجىالى ناموسلو ياشا بىر ده
 زامان دولانىب چاتماشىش اوچ گونە
 قادىن گلبدى يتنە حاكىم اونونە
 اونسو گۈرجىك باغىرىب دئىدى اينان
 سىنى جازلاندىرىماغا يوخ گومان
 سىنە دئىدىم عازلى ناموسلو ياشا
 سوچلو قادىنسان بو گون باشدان باشا

گؤزه لریندن قان ياش آخاراق قادىن
دئدى يوخ من دئيىلەم سوچلو ساتقىن
سوچلو سىنسىن دويما دين درديمى
حكىم ائلە وورسۇنلار ايندى حىدىمى.

«گنجه یاری»

غملر سینه‌می یارمادا من بیر گنجه یاری
 بول دؤیمه‌ده چاتدیم نیه‌ران بیر ائوه ساری
 بئر-گئی هامی یاتمیش نه قاراتی نه ده بیر سس
 تکجه او ائوین غملی سسی دی گنجه یاری
 هئچ کیمسه ائشیتمیردی سیزیلتی سسین اوردان
 بورغان چکیلیب قاشلارا باشدان دا یوخاری
 دؤیدوم قاپینی وئرمەدی هئچ کیم سسیمه سس
 آچدیم تله‌سیک من خارابا کۆهنه دوواری
 ده بیری گۆزومه بیر قوجامان باغری یاریلمیش
 بیر آن منی گۇرجك دئىدی گئت گئت سنی تاری
 قورخو اوره‌یین آلمادا قیشقیردی ائى اوغرو
 بوخ بوردا نه بوغدانه بیر آربانه ده داری
 آددیم جا بول آچدیم کى دئیم من سنه سیرداش
 گۇرдум نه حزین خسته یاتیب بیر قوجا قاری
 تب ایچره یاتیب شعلەلەنیزدی سینه اود تک
 آجلیق اونا گوج گلمەدە قالمیشدى دامارى
 بیر آن اوره‌ییم پارچالاتیب قانلا بوياندى

يوخ يوخ دئمدم بېجتى تك وصفى نىڭارى
 بىر يېرده يېسىپ اىچمەدەدىر بۇينو يوغۇنلار
 بىر يېرده دە آجالار سوز آلىب گاھدا قىزازى
 بىر عىددە دئىيب گۆلمەدە ، بىر عىددە دە آغلىر
 قاراغىش اونا قويىوش كى بىلە قايىدا قرارى
 حاق وئرمەلى يىك بىز قوجامان خستەيە هر آن
 او اوغرۇ دىئسە بىزلىرە بىل واردى اوپارى
 سەن يېغما دا زر مندە سارايلاردا اوتورمۇش
 تكجە قورو جاندىر او لارىن دارو نىدارى
 او هر گىتجە آج حسرتىلە باش يېرىھ قويىوش
 سەن گۈزلەميسن تا گۈرەسەن هر گىتجە يارى
 بو غم كدرى دويسا بىر انسان كىمى انسان
 باش سەھل دى، قاش سەھل دى، ساققال دا آغارى
 قورخوم داها يوخدۇر گىتجەلردىن گلەجىك صوبجى
 دان اولدوزودا پارلا ياجاق چوخدۇ چىخارى
 قىيش اولسادا قار ياغسادا، اسىسە قارا يېللر
 قىشدان سورا بىرده گۈرەرىك گوللو باهارى.

«درده جرلر»

هر یانا با خیرام خین و وودو درد دی
در دلرین کدلرین سونسوز دو حددی
غم توز قوت ماز نامر دین او زونه
خاروار-خاروار دردی چکنده مرددی.
عملر بو ڈیادا بیر گه یا یلیمیر
آن لایان لارین باشی غمدن آیلیمیر
آن لاما زلار راحات یاشیر هر زامان
عوْمر وونده بیر گونده آجی سایلمیر.
سور مال الله نین حالین آل او زوندن
باغریندا وار قارا خاللاری دن-دن
هر قارا خال بیر نیشاندیر آلقاندان
پئره آخیب پار چالان میش بدند دن.
گیل دیر-گیل دیر آغلاییر شمعین گؤزو
هر داملا قان یاشندا وار غم ایزی

آچىب ياخسان يانار يانقىن كۆكىسونه
 قالاتىب بىر سىر اوستە هجران كۈزۈ.
 بۇ دىيادا عاغىل اولان غىم چىكىر
 بىلگىن لرىن بىاغرىنى كىدر سۇكۇر
 دىنلە ئىل سۇزۇن دىياغىم خانادىر
 قانمايان گول سور قانان قان ياش تۈكۈر.

«داري خما»

دردلرين درد اوستونه قالان سادا
 غملىرىن دىز اولوب جالانسادا
 منلىيـين ووقارىن تاپدالانسادا
 سىزلايىب سىتقايىب آغلاما كىشى.
 ظاللم ظلمونىدىن روحون سىخىلسادا
 خىنـوولار بوجازىنىدا تىخىلسادا
 ئـويـن اوـبـان دـاغـىـلـىـب يـىـخـىـلـىـسـادـا
 اـودـ وـورـوـبـ اـورـهـيـىـ دـاغـلـامـاـ كـىـشـىـ.
 سـىـ پـىـسـ گـونـدـهـ آـچـاقـلـارـ دـانـسـادـا
 نـامـرـلـرـ حـيـاتـيـانـ قـىـسـقـانـسـادـا
 باـغـرىـنـ آـلىـشـىـبـ كـىـدـرـدـنـ يـانـسـادـا
 دـىـزـلـرـىـ يـومـوبـ قـوـجـاقـلامـاـ كـىـشـىـ.
 موـخـنـىـثـلـرـ يـولـونـىـداـ تـورـقـورـسـادـا
 اـورـهـيـىـهـنـ ظـولـومـ اوـخـوـ وـورـسـادـا
 سـىـ جـانـدانـ اوـسـانـدـىـرـىـبـ يـورـسـادـا
 دورـدـايـانـ دـارـيـخـىـبـ دـىـغـلـامـاـ كـىـشـىـ.

اینان گئجه‌نین دالیندا گونش وار
یاما جلا را پاریل سپاریل نور ساچار
نه گئجه نه قارانلیق ظولوم قالار
قاراالتى لارا بئل با غلامما کىشى.

«دئیا دانیشیر»

هـارای انسـان مـنـم دـئـیـا
 منـی دـوغـرـو دـوشـون دـینـله
 نـه دـئـیـرسـن سـؤـزـون نـهـدـیـر
 گـل قـونـوـشـوب دـانـیـشـمنـلهـ.
 سـرـخـوشـ اـولـانـ چـاغـداـ منـیـ
 سـسـلـهـیـرسـن يـالـانـ دـئـیـا
 عـومـورـو وـتـیرـسـن تـالـانـ دـئـیـاـ.
 منـه دـئـیـرسـن تـالـانـ دـئـیـاـ.
 سـنـ اـزلـ دـنـ قـارـداـشـ دـئـیـهـ
 قـارـداـشـیـ يـنـ آلـدـینـ جـانـینـ
 يـیـرـ قـونـدارـماـ مـنـلـیـکـ اوـچـونـ
 اوـونـ سـوـچـسـوزـ تـؤـکـدـونـ قـانـینـ.
 کـیـمـهـ دـئـدـینـ دـوـسـتـوـمـ اـشـیـ
 اوـغـرـونـ اوـغـرـونـ جـیـیـینـ سـوـیدـوـ
 کـیـمـیـ قـوـهـوـمـ قـونـشـوـ سـانـمـیـشـ
 تـئـزـ باـشـ بـیـناـ بـوـرـکـ وـ قـوـیـدوـ.
 مـنـ تـانـیـفـامـ تـارـیـخـ بـوـیـ وـ

سینه م اوسته قان جالادین
 السیز آیاقسیز آجلاریمن
 وار یوخونو سمن تالادین.
 هر کیمه سن دوست دئمیش
 خجیر تاخادین آرخاسیندان
 نامردیک سیلینمهیب
 هلله انسان آراسیندان.
 آدیسن انسان اولموش آمما
 هر حیواندان پیس یاشادین
 قارا کوتول داش اوره کده
 آجی نیفترت، کین داشادین.
 کیمی سورگون کیمی ایتگین
 مظالمدارین گوزون اویدون
 هر اولکمده دؤیوش ووروش
 قان تؤکمده مهیر دویدون.
 اوزون کیمی انسانلارا
 قارازیندان سن یاراتدین
 دوش و نجهلی اتلایانی
 قولو باغلی جسنه قاتدین.
 کیمسه سننه قارشی دورموش
 یاساق ایچره سن چوروتدون
 اوچه ار سالمیش یوواسیندان

يئردن يېرە هئى يورو تىدون.
 بىر گون آدىن قىيىصىر اولدو
 بىر گوندە شاه، بىر گون سلطان
 بىر گون دەزىك ايمپراطور
 بىر گون امير، بىر گون خاقان.
 قىيىصىر دئىھەسەن بىاتى دان
 گۇنئى يە تك تورپاق باسى دين
 ائىل اوپالار دارمادا غىن
 سورو سورو دارا آسى دين.
 ايسىتىر شاه اول، ايسىتىر سلطان
 دەيىما ائىوين ظلمىت آلدى
 هەر يئر كىدر، اولۇم، ظولۇم
 اورە كىلرده بىر آه قالدى.

ايجىرىن دە سونس وز تام ساح
 هئى تىپلا دين آلتىن آغچا
 هەر اولكىدە نىچە قصىرى
 هەر بولگىدە باغان باغچا

سەن بىغىنجاق مال قىارانى.
 كىيملىرى يازىق يوخسۇل اولدو
 كىيم دىغلا يىسب كىمى اولدو

چوخ اوره کلر قانسا دولدو.

عشـق محـبـت اـيـسـتـهـيـى
اورـهـيـنـ دـنـ سـيلـبـ آـتـدـينـ
دوـيـغـ وـدوـشـ وـونـجـهـ سـورـانـىـ
چـوـخـ دـهـيرـسـيـزـ اوـجـ وزـ سـاتـدـينـ

هـارـاـیـ اـنـسـانـ مـنـمـ دـیـاـ
نـهـدـنـ منـهـ يـالـانـ دـئـدـينـ
سـنـ يـوـخـسـ وـلوـ چـالـيـبـ چـاـپـدـينـ
آـمـماـنـهـ تـالـانـ دـئـدـينـ.

هـارـاـیـ اـنـسـانـ هـارـاـیـ هـارـاـیـ
سـنـ يـالـانـ سـانـ يـاـمـنـ يـالـانـ
بـئـشـ گـونـ عـؤـمـورـ سـورـوبـ گـتـتـدـينـ
اـيـانـ كـىـ تـكـ مـنـمـ قـالـانـ.

«ھر آغىزدان بىر سۆز»

بىر گون اولدوم بىر كىمسەنinin يولداشى
 يىلىك گوندە قايقى كىشى سيرداشى
 بىتل باغلا迪م اونا اما بىلمەدىم
 بىر دىلى وار مىن بىر يارى -لويناشى.
 بىرى گولدو او زومە تىز ايناندىم
 اوندان باشقا او زگەنى دوشمان ساندىم
 خاپا خاپىدان خنجر تاخىدى آرخاما
 آلوولانىب كۈز-كۈز آلىشدىم ياندىم.
 دوست دىيە ساندىم دوستتا دا ياقدىر
 يامان گوندە ياردىمچىسى ايناقدىر
 هەنج بىلمەدن آچدىم اورەك سورفاسىن
 بىلمەدىم او چىيىن، بالا قوناقدىر.
 درىن قورو يازدى حيات يولومدا
 دولاب قويىدو ھەم ساغىمدا سولومدا
 يىخىلما دان اۇنچە داھا بىلمەدىم
 بىتىرىمىشىم ايلان قوينىو قولومدا.
 نە پىس دووران اولموش نە يامان روزگار
 دەيشىلىپ دوغرو او لچىو دوز مئيار
 هەر كىمە سەن بال و ئەرسەن قىشقىرير

دئیز نـهـدـن وـئـرـدـین منـه زـهـرـیـمـارـ.
 اـوـزـ یـئـرـینـدـهـ مـعـنـاـلـاـتـمـیرـ کـلـمـهـ، سـوـؤـزـ
 دـوـزـهـ اـهـیـرـیـ، اـهـیـرـیـهـ دـئـیـرـلـرـ دـوـزـ
 کـیـمـهـ یـالـانـ پـیـسـلـیـ مـانـ بـیـلـمـهـ یـیـرـ
 یـیـرـ اـوـزـ اوـ بـیـخـ، هـامـیـ اـولـوـبـ مـیـنـ یـیـرـ اـوـزـ.
 کـیـمـیـ بـوـرـکـ قـوـیـوـرـ کـیـمـیـ جـیـبـ سـوـیـوـرـ.
 یـازـیـقـ یـالـقـیـزـ اـوـکـسـوـزوـ چـیـلـاـقـ قـوـیـوـرـ
 سـانـکـیـ دـوـلـوـبـ اـیـلـیـکـ سـوـمـوـکـ تـامـاـحـدـانـ
 بـیـرـجـهـ مـهـ یـرـ حـرـامـ یـئـمـکـدـنـ دـوـیـوـرـ.
 یـیـرـ زـامـانـ وـارـ اـنـصـافـ اـوـجـوزـ سـاتـیـلـیـرـ
 یـیـرـ آـغـچـایـاـ غـئـیـرـتـ باـشـدـانـ آـتـیـلـیـرـ
 نـهـ فـایـدـاسـیـ دـوـیـفـوـ دـوـشـوـنـجـهـنـ اـوـلـوـ
 زـنـگـینـ اـوـلـ زـنـگـینـ آـدـامـاـ قـاتـیـلـیـرـ.
 باـزاـرـاـ باـخـ سـانـکـیـ قـوـپـمـوـشـ قـیـامـتـ
 حـوـجـرـهـلـرـدـنـ کـوـچـوـبـ اـنـصـافـ عـدـالـتـ
 اـهـیـرـیـ دـوـرـوـرـ تـمـهـزـیـنـیـنـ دـیـلـلـرـیـ
 اـسـگـیـکـ سـاتـمـاـقـ اـوـلـمـوـشـ دـاهـاـ بـیـرـ عـادـتـ.
 یـیـرـ نـظـرـ اـثـتـ عـدـلـیـهـ یـیـهـ یـوـخـ اوـسـتـهـ
 گـیـرـیـبـ چـیـخـیـبـ درـدـلـیـ لـرـ دـسـتـهـ دـسـتـهـ
 گـنـتـ گـلـهـسـنـ بوـگـونـ صـابـاحـ سـوـؤـزـوـنـدـنـ
 روـحـلـارـ اـوـلـوـبـ یـورـغـوـنـ جـانـلـارـ چـوـخـ خـسـتـهـ.

سانماكى كى عدلىه ده اولموش روال
 هر يئرە گىتسىن يتنە واردىز زوال
 باش يوخارى آپاپىرلار سولارى
 دئمە شاعر سالما دلها قالماقال.
 سانكى اوزاق دوشودوم اوزەل يولومدان
 هئىچ خبىرىم اولمادى ساغسولومدان
 هرنە گىلىپ آخدى ديلە سۈپەلەدىم
 يىردن يىرە يايپىشىدىلار قولومدان.
 دور آياغا چوخخدا اوزون دانىشما
 دىنمە گىزلى ايشلەرە چوخ قارىشما
 نە دئىرسىن اوز دوستوندان گىلشى لىن
 او تىور يىرە قىرمىزى حىدىن آشما.
 او دئمىشىكىن چاڭىرىدىم دوستومو
 دئمە آرواد چوخ باسىرىپ اوستومو
 قان تر ايچەرە تىز يوخودان آيلدىم
 دئدىم آرولاد چىخارما چوخ حىرصىمى.

«بایرام گونلری»

قیش قورتاریب بایرام چاغى گلنده
 یاز چؤللە ياشیل پایاين بولنده
 سوروز گولو آغزین آچىپ گولنده
 کىشى - آرواد سلقە و سهمان ائدر.
 آرواد ائوین حيرصىن - توزون هئى آلار
 خالچالارى سىلکەلەيىپ بىر چالار
 کىشى لر ده نوغول شىرنى گول آلار
 هر كىم ائوین روضە ئى رضوان ائدر.
 خالق بو گون تاب - تازا پالتار گىير
 بایرام اولسون سىزە مبارك دئىير
 شربت ايچىپ شىرنى - نوغولدان يئىير
 ائو يىھسى هر كىمى مەھمان ائدر.
 نە فايىاسى ظاهردە كى بزە كلىر
 بىنمه سە محبتىدن اورە كلىر
 عشق او دونا آچىلماسا چىچىكلر
 اوندان انسان دىيانى ويран ائدر.

گل يىنى ايل سىلەك اووه ك توزۇنۇ
 پوزاق آجى كىنەلرىن ايزىنى
 بىز ده آچاق سۇگى بېرىلىك سۇزۇنۇ
 اوندا ھامى دوستلۇغۇ عنوان ئىدر.

«سئودىن»

محبىت دە نەھلر وار كى عۆمۇرونەدە جفا سئۇدىن
 نەدن دوز يۈلوندان آزمىش مقصىدى اهىرى خطا سئۇدىن
 قولوندا گوج، چالىپ چاپدىن يازىق يوخسۇللارى كۆكىدىن
 قارا گۇنلو يازىق اوکسۇزلەرە مىختىت جفا سئۇدىن
 الينىدە بىر قىمەسىز آياقسىزلار قانىن تۆكۈدىن
 اوونتۇدىن انسانى انسان لارا فيتنە بلا سئۇدىن
 گىتجە گوندۇز چكىپ سورۇدىن يازىق يالقىز قانىن ئالم
 سەنە موحتاج اولان انسانلارا چارە، رىسا سئۇدىن
 نە بىلدىن ويجدان عۆمۇرونەدە نە قاندىن ستوڭى معناسى
 كىتىف عۆمۇرونە، مظلوم خالقا سن ذىلىلت قارا سئۇدىن
 هر او كىمىسىنىلى قولتسوق سەنە او زىگىتىدى اى قانماز
 غرور اىلە اونو قووودۇن اونا تەحقير روا سئۇدىن
 نە بىر قىچىدان تېكىان چكدىن نە بىر الدن قابار سىلدىن
 پولۇ هر زاددان آرتىق دردلىرە درمان دوا سئۇدىن
 ياراتدىن بومبو تۆكۈدون اشولرى ويرانە اتىدىن سن

بىشىسى تىرىياكى يايدين چكىپ خوار اولدو لوغلانلار
 اىسىد اوغلۇن قىزىن حاققىن حىاتا سن قارا سئودىن
 حىذر قىل آه مظلومدان چكىر شىعە ئىدر ئەنلىك
 اينسان كى اوز گناھىندىرى بىللە اودىلو جزا سئودىن
 بىلىرسن كى بو دىيادا قالان اولماز هامى گىتمىش
 نەدن پىسلىك نىيە چىركىن آدىلە سن بقا سئودىن.

«تاپماجا»

درین جوم، سن حیاتین معناسیندا
 فيکيرلش بو جهانین غوغاسیندا
 گلیر بو ڏيایا سايسيزجا انسان
 هره بير جور کتچيردير عؤمرو باشدان
 آنا وار کى دوغور کۈرپە اوشاغى
 يشره او قويماميش بير آن آيساغى
 اجل باش قالديريр چوخ گوجله بير آن
 اولور يالقىز آنا بير عؤمره نالان
 ائدير سولغون او غونچا گول عنزارى
 وئىر الدن آنا صىرى قرارى
 بو ڏيایا نظر قىل كيم قالىدى
 هاچان بير كيم ايدلىك يئر سالىدى
 بيرى كۈچموش گلير بير باشقى يولچو
 عؤمور متعيارينا يوخ دوزگون اولچو
 گۈرورسن بير زامان بير باشقى يئرده
 گۈز آچدى ڏيایا بيز نازلى كۈرپە
 زامان اوئدو كجه او كۈرپە بوى أتدى
 عؤمور كتچميش ياشى اون دۈرده چاتدى
 قىزاردى لاله تك ياندى يانساغى
 اوزو گول تك بويو سروين بوداغى

حاييف بيردن اجل كسدى آمانين
 يئنه باغرى قانا دولدو آنانين
 بير انسان وار كۈچور كۆرپە چاغىندا
 داهما گۈرمۇرنە وار دىنيا باغىندا
 بىرى هىهات اول سور اون دۇرد ياشىندا
 قالىر چوخلۇ دىلك آرزى باشىندا
 حاييف سولغۇن اول سور گوللۇ چىچكلىر
 اورەكلەر دە قالىر گىزلىن دىلكلەر
 بىر انسان دا ياشىر يوزدن يوخارى
 داهى قالمير جانىندا اختىارى
 اون - اون بشش اىل ياتىر يېردىن دورانمير
 بو دىيادا نەھەر كىچىبە او قانامير
 داهما اتتىمير اونا ھئىچ كىيم نىظارە
 ھامى گلمىش اليىندىن تىنگە ، زارە
 دىئيرلىر اولمە بىر جاندان او ساندىق
 قوهوم آرواد او شاق او دلاردا ياندىق
 بىرى گول آچمامىش باغ حياتدا
 يانىر اشرىكىن قارا تورپاقلار آلتىدا
 بىرى يوز اىل ياشىر گاھدا يوخارى
 دوشور خستە اوت سور پىس روزگارى
 نە بىر كىمسە قالىر اوندان آماندا
 نە اۋز عۇمۇرون سورور راحت بىر آندا

او انسان کى سولورغۇنچا چاغيندا
 گول آچمير هئىچ زامان عۆمۇن باغيىندا
 ھامى حسرت چكىر ايل لر ياشاسىن
 داها غم چكمەسىن اتسىن صفاسىن
 او كىس كى عۆمۇر ائدىر خستە پېيشان
 داها يوخ دردىنه مەرھەم لە درمان
 ھامى اىستر حياتدان ال گۇئىرسۇن
 وفاسى يوخىدو ڈىيانى اوئىرسۇن
 حاييف بو آرزيلاр اولمىور حقىقت
 قالىر انسانلارا حىيرتلە حسرت
 بىرى گول آچمامىش باغ حياتدا
 ياتىر ائرکن قارا تورىاقلار آلتدا
 بىرى خستە ياشىر يوخ اختيارى
 ياشىر اما يوز اون ايلدن يوخارى
 درىن جوم سەن حياتىن معناسىندا
 فيكىرلىش بو جهانىن غوغاسىندا.

«باشقۇ بىر مىل»

آتام اىلە اوتوراردىق اوز بە اوز
 دانىشداردىق مەجىتلە اىكىمىز
 سۆز آچاردىق انسانلارين غىمىنلىن
 بو ئىتىانىن يالانچى چىم خەمىنلىن
 گاھ دئىردىك آجى كىسگىن اولومدىن
 تارىخ بويو ناحاق-ناحاق ظلولىدىن
 كىيم دوغروتىدو يىش اوزوندە موحىتى
 كىملەر قويىدو اورە كىلە حىرتى
 او دئىردى ئىتىا آلچاق اوجادى
 بىر گون انسان اوشاق بىر گون قوجادى
 بىر گون دوشۇر يامان دردە ذىلتە
 بىر گون چاتىر اوجالىغا، عىزىزتە
 بىر گون كدر غەم ئىندىن سىيىزلىرى
 بىر گون گوجلو دومان كىمى كوشولدور
 تعرىف لىرىدى عىبرتلى بىر دىستانى
 اۋىودلەرى اوپى دوراردى انسانى

اوئون درىن اوپىودلرىن اوونو تىام
 داستانلارىن هنچ ياديمدان چىخارتىام
 هر صۇجىتە گۈزەل مىل چىكىرىدى
 سۆزلىرىندە سانكى اينجى تۈكۈردو
 يىر داستانى اوئون چىخماز ياديمدان
 سىزە دېيىم عىبرتلى دىر بۇ داستان
 يىر قوجامسان آغ ساققالى آتائى
 اينجىدىرىدى هر گون قانماز اوغلانى
 يىر گون اوئون وار يوخونو بولۇردو
 ساققالىنى لاغا قويوب گولۇردو
 يىر گون عىشرت مجلسىسىنى ق سوروردو
 اوسىروك حالدا آتاسىنى ووروردو
 هر يان گىلدى باش گۇئىتىرۇب گىنديرىدى
 هر نە بىلدى ياخشى يامان اندىرىدى
 گاه دوستلارىن قوللۇغۇندا دوروردو
 گاه دوستلوغو يىر سىرىنە ووروردو
 قورو مۇردو آتاسى نىن خىرماتىن
 آنلامىرىدى آغ ساققالىن عىزىزتىن
 جانا گىلدى آتا اوئون اليىندىن
 هم اينجىدى آجى گۈبۈد دىلىنىدىن
 دىدى اوغۇل گۈپىلر يىشە اهنسەدە
 اوچا داغلار نارىن قوما دۇنسەدە

ایسکندردن یوکسک یئرین اولسادا
 دئیا بويو جيئين پنولا دولسادا
 سندن آدام چىخماز يقىين دئیادا
 صاحب اولسان هر مقاما هر آدا
 اشىدركن اوغول آتسا سۆزلىن
 دوداقلارىن بوزوب يومدو گۈزلىن
 آجيقلانىب دئىدى آتسا باتلاما
 بسىرى منى سن بو قدر داتلاما
 من تئز كۈچوب بوردا داهى قالمارام
 بىرده بورا يورد يوواما سالمارام
 يا اولرم تئز قارامى گتىرسىن
 يادا بىر گون منه آدام دئيرىسىن
 زامان اوتسدو دۇنگەلر دولاندى
 گئچە گوندوز بىر بىر اوسته قالاندى
 اوغول گىتىپ ايللر امك داشىرىدى
 حاكىم اولماق حسرتىنە ياشىرىدى
 والى اولموش آنجاق گىلدى شەرىنە
 اوز ايشىنى سالدى دوزگون تەھرىنە
 خىم ائلەدى تئز آسامى گتىرىن
 گئچە يارى بو سارايا يېتىرىن
 قوللو قچولار ناز يوخودان قوپىاردى
 او قوجانى قصرە سارى آپاردى

یازیق قوجا چوخ قورخولو اویاندی
 یورغون آرغین آیاق اوسته دایاندی
 گؤزلرینی اووب باخدی هر یانا
 اورهینه دوشدو قیزغین فیرتانا
 هنچ بیلمه‌دی نهله گلمیش باشینا
 بیر آز سونرا اوغلو گلدی قارشینا
 بیر شاققاناق چکیب گولدو اوجادان
 بو سورغونو دئدی سورون آتمدان
 گوردون آتا بو گون آدام اولموشام
 چوخلو جلال، گوج، قدرت بولموشام
 سن دئیسردین آدام اولماز بو اوغلان
 حکم ائدیرم هر کیمه من هر زامان
 من گلمیشم، والی سنین یوردویان
 باخ بو گنجه قودرته سن بیر اینان
 آتا باخدی حیرصیله او آنمازا
 سوئیله‌سن او دوشونمزه قانمازا
 آی اولدوزلار گؤیدن یتره انسه‌ده
 گونش باتیب قاراقیرا دؤنسه‌ده
 سندن آدام چیخماز اوغول دیادا
 نه فایداسی صاحب اولدون هر زادا
 نه سببدن گنجه صوبجە چاتمامیش
 قوجا آتان گؤزون یوموب یاتمامیش

چوخ تله سیک او نو یئردن قوبار دین
 گنجه یاری او ز قصری بین آپار دین
 والى اول دون امما آدام اول مادین
 عاغیل هوشا دوشون جه یه دول مادین.

«نە دئىيىم كى؟»

بىر زامان خۇمت قويوردوق اهل علم و دانىشە يوزده دوخسان ايندى بئۈرك قويماق اولوب خالقا پىشە فيتتە و تزوير يالان سىز اوتمەيىر بىر آن عۇمۇر يۇخدو دوزگۇنلۇك داها صىدق و صفا گلمىر ايشە. بىر زامانلار باش اوجا شانلى ياشىرىدى دوغرولار بوربوجاقلاردا گىزىردى جىب كىسىنلار دوغرولار ايندى هئىهات اوغرودورموش دوغرو باغرىن چاتلادىر گۇر تىتجە يالقىز يازىق يوخسول ياشىرىلار دوغرولار. آيەى ق سوران دىلىينىدە حوجىرەدە خالقى سوپۇر بىر اوزون تسبىح اليىنەدە هە باشا بىر بئۈرك قويوردۇ سئرچەنى يۇنى يول يېرىنىدە آلدادىب خالقا ساتىر بو تاماھكار بىر بىللە يولىدان مەھىەر بېرچە دويور. ساققالى آرسىنچا اوزدە، قار توبۇندان بال سوزۇر ياسدىق اىچرە گىزلەدىب او دستە دىستە پۇل دوزۇر يول آچىر اوقۇتلۇ حىجىھە عزىزم زىبارت ائىلەيىر چون قايىتىدى يوخسولون بۇينون بىچىب كۈكىن اوزور.

دىلده بسم الله ولى هردن رىالى پول يئىر
 كيمسه حاققين اىستەسە بىرده اونا بۇھتان دەئير
 قورد كىمى بوسقو دوروب اۋزگە مالىن باسمارلا يير
 خالق اىچىننە اوقدۇزو پالتارلارين اوستن گئىر.
 هانسى دردى سۈپەلەيىب من هانسى دردە آغلاييم
 بىر بىلە اهل رىادان من كىمە بىل باغلابىم
 هرنە يولدان حاق يولو آيدىن ايشيق دىر هر زامان
 سئۇميرەم بۇ دانقا قانماز اهېرلەرن دىغلاييم.

«بۇشانما»

آيرىلىق أمان آيرىلىق
 هر گون يوخ هر آن آيرىلىق
 بىلەمىرم نەندىر سالىپ
 ائـولـهـ دـوـمـانـ آـيـرـىـلـىـقـ.
 هـرـ گـونـ اـيـكـىـ غـونـچـاـ چـىـچـكـ
 اـيـكـىـ پـوزـغـونـ آـرـزـىـ دـىـلـكـ
 الـسـدـهـ آـيـرـىـلـىـقـ دـوـسـىـيـهـ
 يـازـىـيـلـارـ عـنـوانـ آـيـرـىـلـىـقـ.
 اوـرـهـ كـلـرىـنـىـدـهـ غـىـمـ كـدرـ
 آـرـزـىـلـارـ اوـلـمـوشـ هـدـرـ
 بـىـرـ نـظـرـ اـئـتـ اـۋـزـلـىـنـىـهـ
 اـئـدـىـبـ پـرـىـشـانـ آـيـرـىـلـىـقـ.
 كـىـشـىـ پـوزـورـ اـۋـزـ تـوـفـاغـىـنـ
 اوـنـوـدـورـ كـۆـرـپـەـ اوـشـاغـىـنـ
 بـوـرـاخـىـرـ حـايـاتـ اوـرـتـاغـىـنـ
 هـرـ نـەـدـنـ يـامـانـ آـيـرـىـلـىـقـ.
 كـىـيـنـىـدـنـ الـ چـىـكـىـرـ قـادـىـنـ
 بـوـشـلاـيـبـ آـتـىـرـ هـرـ زـادـىـنـ
 آـتـىـرـ سـئـوـگـىـلـىـ اـئـوـلـادـىـنـ

سنه يوخ درمان آيريليق.
 نيفرت يمارانير اورتادا
 ايلك گونلر دوشمور يادا
 اوشاقلار قىالىر آرادا
 ائولرى يخان آيريليق.
 گونوگونىدىن آرتىير طلاق
 هر ائوده سۇئور بىر اوجاق
 داھا داغىلىر ائسو توافق
 قورتسولار هاچان آيريليق.
 گورا بنزىبر ائسو اوپالار
 دىدەرگىين دوشمور آنالار
 يازىق اولور گول بالالار
 پيس دردى هجران، آيريليق.
 طلاق سايى آشىب حىدىن
 آيرىر سـ ومويو اتدىن
 اورهـيم يـانـير بـو درـدىـن
 آـيرـيلـيق آـمـان آـيرـيلـيقـ.
 گـلـ بـوشـلاـ كـىـشـىـ كـىـنـهـنىـ
 عـشـقـ اـيـلـهـ دـولـدـورـ سـىـنـهـنىـ
 سـنـ سـئـوـ اوـداـ سـئـوـسـىـنـ سـنـىـ
 بـيـتـهـ جـكـ اـيـنـانـ آـيرـيلـيقـ.

«تارىخ صحىفەسى»

انسانىن حياتىن دىنلىك اوچۇن
 يتنە واراقلادىم تارىخى قاتقات
 هر صحىفەسىنده آجى نىسگىل، حسرت
 هر واراغىنىدا كدر قارا ممات
 هر اوباسانكى بىر دؤيوش مئيدانى
 قارىش قارىش تورياق قانلا يازارميش
 چوروموش داش قايالارين آننىندا
 آدسىز، سان سىز، ما زارلار قازىلمىش.
 تيفاقلار يانىب اوپالار داغىلىب
 چوخلۇ انسانلار اولومجول ياشابىب
 ناحاق ظولوملر، آجى اولوملەرن
 يازىقلار يالقىزلاز موحنت داشابىب.
 سورو سورو سورگون اولموش يوردوندان
 هارايى هەنج بىر يىشىرە چاتمايانلار
 قان اودموش قان قوسموش قانلار آغلامىش

گنجه‌دن سحره توخ ياتمايانلار.
 قووولموش ال سيز آياقسىز يازىقلار
 امكله تىكىدىي او بالاريندان
 اوچقار دوشدو قانادى سينيش قوش تك
 دىنەرگىن اولدولار يووالاريندان.
 قىزىل ساراي تىكىدىلر ظالم لره
 يسارلى آرخا قابارلى چىنلىر
 كوتولىرده غىم، گۆزلىرىنده قان ياش
 سيزلايس گۈينىمدى چىپاق اهين لر.
 تارىخ بويو سلطان، خانلار پاشالار
 ساتىيلار انسانلارى قول آدینا
 قارا ظلتىن چىركىن دىياسىندا
 هنچ كيم چاتمادى انسانلىق دادىنا.
 هر آددىم باشى او زگورلوك جىمدەمى
 آرزايلار دىلك لر، نىسگىلە دۋئىدو
 آرخالار بوكولىدو آياقلارى سىينىدى
 اورەكىلدە حيات ھوهسى سۇئندو.
 قانلى سوننۇو قىليجىلار قورخوسوندان
 بوى آتمادى فيكىرلر دوشونجەلر
 قىتىندا بوغولىدو اينجە دويغولار
 حياتى بورودو قارا گىچەلر.
 هر واراقدا خانلار پاشالار وصفى

سانکی یو خدور کوتله‌لر دردی غمی
 نه اوره ک لرده داغ نه گوژلرده یاش
 نه یازیلمیش چاره‌سیزلر ماتمی.
 بیر واراقدا وصف او لموش قیزیل باده‌لر
 باشقاقا طلاقدا آغ ئولر سارایلار
 گیزلی قالمیش تاریخین سینه‌سیندە
 سیزیلتى لار اینیلتى لر هارایلار.
 انسانین حیاتین دینلەمك اوچون
 يئنە واراقلا دیم تاریخى قات-قات
 هر صحیفەدە بول بول أغمرى اینجیك
 نه گولوش گۇرۇم نه ده شائلى حیات.

«اۇتموش حسرتلر»

يىر زامان دىيادا عشق واريمىش
 ايکى انسان بىرىرىنىھ يارىمىش
 نە زىنە زور كى لكە سىز وجدانلار
 حىسات دا دەيرلىق اعتبارىمىشىس
 انسانلار آراسى نە وار نە دۆولت
 بلکە دوشۇنجه آنلاق مئعىيارىمىش
 گۈزل پالتارلار ساراي مالقىارا يوخ
 دوشۇنمك لە يىلگى ايفىخارىمىش
 انسانلىغىن ياراشىغى، بىزەسى
 تىرىتىمىزلىك شەرفلى عارىمىش
 قادىنلار دوواخى ارن لىر بوغۇ
 دەيرلىق موقىددىس يىر ايلقا رىمىش
 سىينەلرده آچمىش عشقىن چىچەيى
 اووه كىر يىر صەفالى دىيارىمىش
 آياقدان تىكىن چىخارماق قوتلىسو ايش

الدن توتماق بىر قايدا قىرارىميش
 موخنىڭلىرى، ناكىشىلىرى دەيرسىز
 دردە يانسان جىو مردىلر وارىميش
 حاققى يېيىب ئىلمە قوللۇق ئىدىنلر
 يئىنى قىالىن قانمايانلار خوارىميش
 حاييف اولسۇن دەيىشىلىپ آنلامالار
 سانكى اونلار يالان معنالارىميش
 حىرت يئمە شاعر، اوتن گۈنلەر
 اونلاردا بىر زامان بىر روزگارىميش.

«مەل»

دەم منە كور دئىىب
 هر گۈرەنى وور دئىىب.
 او دا يازىق يـالقىزا
 منىم تكىين زور دئىىب
 وارلى نى گۈردون اهىيل
 يوخسولو سايما يوز اىل
 لاـيـق خـرمـت دـئـىـل
 مظـالـومـو اـزـ، يـسـور دـئـىـبـ.
 كـيمـسـه سـنه اـيـنـانـدىـ
 سـنـ نـهـ دـنـدىـنـ اوـقـانـدىـ
 اـيـنـانـماـ سـنـ آـمـانـدىـ
 يولـونـداـ تـورـ قـورـ دـئـىـبـ.
 يـشـيمـ لـرـىـنـ مـالـىـنـدانـ
 هـرـ نـهـ گـۈـرـدونـ اـثـتـ تـالـانـ
 حـاقـقـىـنـىـ اـيـسـتـرـسـهـ دـانـ

دىسە بويىنون بور دئىىب.
 يوخسىلو گۈردون تالا
 قالما داهى سىن دالا
 قارنىنى سوڭ قان جالا
 خالقىن قانىن سور دئىىب.
 اتمە وقا ايلقارا
 دردلەرە قىلما چارا
 هر كىمى سال تىز دارا
 سال باشىينا تور دئىىب.
 دەدەم دئىىب بىرگ قويام
 جىلىرى دىيدن سوپام
 اۆزگە مالىندان دوپام
 مىين دوهنى سور دئىىب.
 خالقا دئىىب بۇھتان آت
 ائسولره سىن فيتنە قات
 هر يىرە بارماق اوزالت
 گۈر نە سۈزۈن جور دئىىب.
 خېجىرى وور دوستويان
 قونشۇيا دىئى پىس يامان
 هەنج كىمە وئرمە آمان
 هر گلنە هور دئىىب.
 ظالمى عادىل سانىب

اهيريلارى دوز قانىب
 آى گونو گؤىدە دانىب
 قارانلىغا نور دئىب.
 من دئىرم دېنلىھىن
 حىۋانقا بىنـزىـمـر دەـمـنـ
 تـونـ بـهـ تـونـ او زـغـزـغـنـ
 آنـلامـاـيـبـ زـورـ دـئـىـبـ.

بو مؤلفين يايىلمىش اثرلىرى:

دولا ما يوللار(شعر توپلوسو)

بوجولموش خولىلا(حىكايىه توپلوسو)

ياشىل دۆزۈم(حىكايىه توپلوسو)

دده قورقۇد كىتايىنин لوغاتىرىنە اىضاح(تدىقىي ايش)

كوللار كوللوك اته يىيندە(حىكايىه توپلوسو)

ھئرەيە قونان گۆيەر چىنلەر(رومان)

پېشارى لاز(كلاسيك شعرلەر)

يايىلاجاق اثرلىرى:

آچىق آئوشكە(شعر توپلوسو)

نار دنه(رومان)

خطابەي ناظمان(شعر - فارسجا)

سئوگى آيدىسى(رومان)

يوز اپىزود يوز اوپىود(حىكايىه توپلوسو)

كىيم قىرىلمىش - كىيم قالمىش(حىكايىه توپلوسو)

سئوھەر كەن سئویلىرسن(رومان)

ISBN:978-600-6039-21-3

بوتا نشر